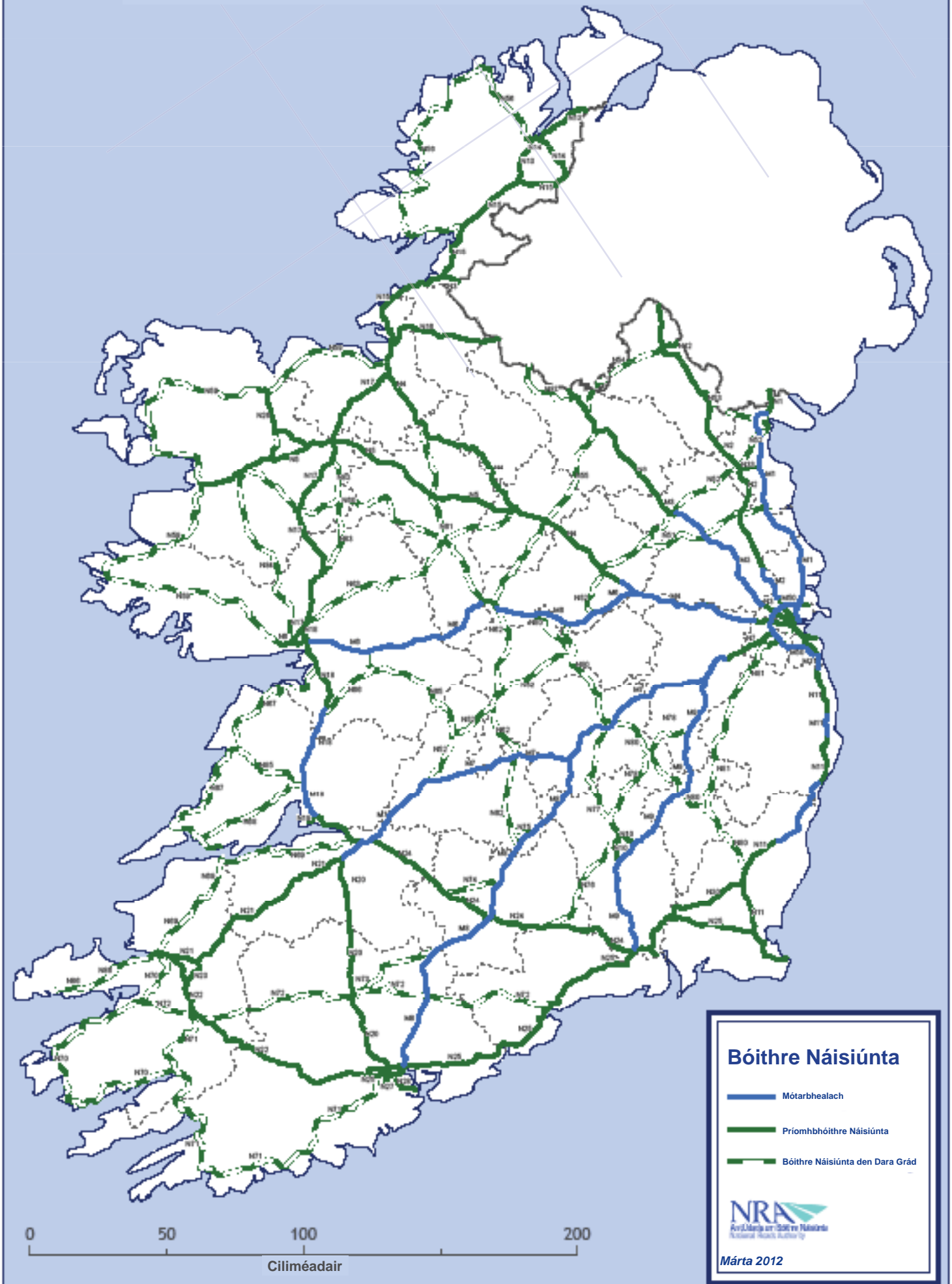

Tuarascáil Bhliantúil & Cuntais 2011

Líonra Bóithre an NRA: 2011

Clár Ábhar

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	iv
Réamhrá an Chathaoirligh	v
Caibidil 1: Oibríochtaí Líonra	1
Caibidil 2: Cothabháil agus Feabhsúcháin an Líonra	5
Caibidil 3: Pleanáil agus Beartas Straitéiseach	9
Caibidil 4: Faisnéis faoin Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre	15
Iniúchadh agus an Coiste Iniúchta	20
Bord an Údaráis um Bóithre Náisiúnta	40

Réamhrá an Chathaoirligh

B'ann do mhórdhúshláin roimh Éirinn le dhá mhí dhéag anuas, ach is tábhachtach a aithint go leanann na fir agus na mná a oibríonn ag an Údarás um Bóithre Náisiúnta, i gcomhar le fostaithe den údarás áitiúil agus an pobal príobháideach conraitheoireachta, lena gcomhneart a dhíriú ar líonra náisiúnta bóithre a sheachadadh, a chothabháil agus a fheabhsú.

Glacann an tÚdarás leis na teorainneacha reatha cistithe agus fanann ár ndíriú go fóill ar an infheistíocht a rinne an cáiníocóir Éireannach, ár gcomhpháirtithe AE agus an pobal príobháideach infheistíochta trínár líonra náisiúnta bóithre a chothabháil agus toradh ar an infheistíocht le linn a saolré a chinntiú dá bharr.

Le linn 2011, thosaíomar ag oibriú ar shé scéim nua a fheabhsóidh gluaiseacht áitiúil agus réigiúnach tráchta, mar aon le scéimeanna iomadúla um shábháilteacht ar bhóithre idir athlínithe bóthair agus fheabhsúcháin acomhail. Sa bhliain amach romhainn, táimid ag dréim le tús a chur le hoibreacha ar Sheachbhóthar N5 Bhealach an Doirín, ar N11 an Inbhir Mhóir-Ráth Naoi/N7 Chrois an Fhearainn Nua/Limistéar Seirbhíse Ghuaire agus ar scéimeanna breise um shábháilteacht ar bhóithre ar fud na tíre.

Mar is gnách, ba mhian liom buíochas a ghabháil le mo Chomhbhaill den Bhord, mo chomhgleacaithe a oibríonn san Údarás, Fred Barry, ár POF, Oifigí Réigiúnacha Dearaidh na mBóithre Náisiúnta, foireann an údaráis áitiúil, an pearsanra sa Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, an tUasal Leo Varadkar, T.D. Is trína gcomhiarrachtaí a leanfaimid ar aghaidh ag feabhsú líonra náisiúnta bóithre na hÉireann.

Peter Malone

An tUasal Peter Malone
Cathaoirleach
An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh

Gan amhras, ba é an laghdú ar an líon básanna de bharr timpistí tráchta a bhí ina bhuaicphointe den bhliain 2011, bliain inar cuireadh i gcuntas an líon ba lú básanna riamh. Chuir na feabhsúcháin a rinneadh ar an líonra náisiúnta bóithre le blianta beaga anuas go rí-mhór leis an laghdú seo. Leagann trasuíomh na Treorach ón AE maidir le Bainistíocht Sábháilteachta Bonneagar Bóithre a rinneadh le déanaí isteach i ndlí na hÉireann breis cúraimí ar an Údarás maidir le sábháilteacht ar bhóithre, agus ba cheart go n-eascróidh breis feabhsúchán ar shábháilteacht amach anseo as seo.

Tá oibríochtaí agus cothabháil an mhótarbhealaigh, ar tugadh faoin gcuid is mó den obair i dtimpeallacht trácht ardluais agus ardtoirte, an-dúshlánach agus teastaíonn scileanna speisialta uathu. Bhain an tÚdarás agus na húdaráis áitiúla comhaontú amach go nglacfaidh an tÚdarás, ó 2012 ar aghaidh, leis an bhfreagracht as an uile ghníomhaíocht chothabhála, athnuachana agus oibríochtúil ar líonra an mhótarbhealaigh. Céim mhór is ea seo don Údarás, ach ba cheart go n-eascróidh comhsheasmhacht chaighdeán go náisiúnta agus an luach is fearr ar airgead as trí thairiscint iomaíoch.

Laghdaíodh an cistiú ar a raibh fáil leis an líonra bóithre náisiúnta a oibriú, a chothabháil agus a fheabhsú le blianta beaga anuas. Dá ainneoin sin, beimid ag tabhairt faoi na céadta feabhsúchán beag agus meánach in 2012, agus faoi líon scéimeanna móra, freisin, go deimhin. Tá gníomhaíochtaí pleanála curtha siar againn,

áfach, i dtaca le tromlach na scéimeanna nua go dtí an tráth a thiocfaidh feabhas ar chúrsaí cistithe.

Laghdaíodh an líon foirne faoi 40% san Údarás agus inár n-oifigí réigiúnacha, ina n-oibríonn pearsanra den údarás áitiúil go príomha, le blianta beaga anuas, in ainneoin an bhorrtha ar ghníomhaíochtaí oibríochtaí líonra. Ba mhian liom an meon an-dearfach a chothaigh ár bhfoireann a aithint, mar aon lena gcomhoibriú agus a solúbthacht faoi na cúinsí reatha dúshlánacha.

Ba mhian liom mo bhuíochas a chur in iúl don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, an tUasal Leo Varadkar, an Roinn, Bord an NRA, agus go háirithe dár gCathaoirleach, an tUasal Peter Malone, as ucht a gcomhairle agus a dtacaíochta le linn na bliana. Tá feidhm lárnach ag an dlúthchaidreamh oibre leis na húdaráis áitiúla i dtaca lenár gcumas chun tabhairt faoi obair, agus ba mhian liom an cur chuige bisiúil a aithint a ghlac siad i leith ár gcomhdhúshlán. Ar deireadh thiar, déanaimid go leor dár n-obair a sheachfhoinsiú, agus ba mhian liom mo bhuíochas a ghabháil leis an iomaí soláthraí seirbhíse agus conraitheoir ag a mbíonn feidhm fhíor-lárnach inár ngnó.

An tUasal Fred Barry
Príomhfheidhmeannach
An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta

CAUTION
MAJOR ROADWORKS
AHEAD

Caibidil 1

Oibríochtaí Líonra

An tIonad Rialaithe Tráchta

Chuir Ionad Rialaithe Tráchta an Údaráis um Bóithre Náisiúnta, atá lonnaithe ag Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath, tús le hoibríochtaí in 2011. Is é a phríomhchuspóir monatóireacht a dhéanamh ar ghluaiseachtaí tráchta agus úsáideoirí bóithre a chur ar an eolas faoi imeachtaí trí Chomharthaí Teachtaireachtaí Athraitheacha (VMS) a d'fhéadfadh tionchar a imirt orthu. Cuireann seo ar chumas na dtiománaithe na cinntí cuí taistil a dhéanamh.

Sa mhullach air sin, oibríonn an tIonad Rialaithe Tráchta go díreach leis na húdaráis áitiúla chuí i gcás cur isteach tromchúiseach ar an líonra. Déanann an tIonad Rialaithe monatóireacht ar thrácht ar an M50 agus ar na bóithre mórthimpeall a thagann faoina dhéin ón líon náisiúnta bóithre, mar aon le Tollán Chalafort bhaile Átha Cliath agus Tollán Jack Lynch. Ina theannta sin, téann an tIonad Rialaithe Tráchta dteagmháil le hoibreoir príobháideach Thollán Luimnigh.

Sa mhullach ar mhonatóireacht a dhéanamh ar thrácht, dhéileáil an tIonad Rialaithe

Tráchta le glaoanna ó 1,300 guthán freagartha éigeandála. Is gnách go bhfaightear breis agus 250 glao éigeandála gach mí ó úsáideoirí bóithre, a théann sa tóir ar chúnamh ar chúiseanna éagsúla, lena n-áirítear imbhualadh feithicle, cliseadh, an breosla go léir arna úsáid a thuairisciú agus le treoracha a fháil. Tá gach guthán ar an líonra geo-thagartha ionas gur féidir leis an oibreoir suíomh díreach an ghutháin feadh an bhealaigh a shainaithint, lena n-áirítear treo an taistil, gníomh a chabhraíonn don oibreoir suíomh cruinn a thabhairt don ghlaiteoir agus, más gá, do na seirbhísí éigeandála.

I measc an trealaimh a úsáidtear tá VMS leictreonach, Ceamaraí Teilifís Chiorcaid Iata (CCTV) agus ceamaraí uathaitheanta uimhirphlátaí (ANPR). Faoi láthair, is ann do 87 comhartha VMS ar an iomlán, mar aon le 67 ceamara CCTV agus 140 ceamara ANPR sa líonra.

Le teacht ar bhreis faisnéise ar Sheirbhísí um Fhaisnéis Taistil, tabhair cuairt ar láithreán gréasáin an Údaráis ag www.nratraffic.ie.

Limistéir Sheirbhíse

Osclaíodh limistéir sheirbhíse ag trí láthair ar líonra an mhótarbhealaigh in 2010.

Ghlac an pobal go dearfach leis na háiseanna nua seo le linn 2011 atá suite ag Lusca agus ag Baile an Ghearlánaigh ar an M1 agus ag an mBóthar Buí ar an M1. Cuireann na seirbhísí seo leis an tsábháilteacht trí limistéir mhaithe inrochtana scíthe a chur ar fáil do thiománaithe feithiclí tráchtála, busanna agus gluaisteán, mar aon le seirbhísí bunriachtanacha a chur ar fáil don phobal atá ag taisteal.

Ina theannta sin, le linn 2011, thug an tÚdarás chun críche comharthaí faisnéise (donna) a chur suas ar fud líonra an mhótarbhealaigh a dhéanann áiseanna peitрил agus seirbhíse amach ón mótarbhealach a chur in iúl atá laistigh de chiliméadar amháin ó aomhail. In 2012, cuirfidh an tÚdarás tús le forbairt trí limistéar bhreise seirbhíse ar an M6 (Baile Átha Luain), an M9 (Cill Chuillinn agus an M11 (Guaire).

Oibríochtaí Dolaí

Tá an tÚdarás freagrach go díreach as oibríochtaí dolaí: córas dolaí eFlow an M50 gan bhacainn agus córas bacainne Thollán Chalafort Bhaile Átha Cliath. Tá ocht n-oibríocht bhreise dolaí lonnaithe ar fud an líonra a dhéanann cuideachtaí príobháideacha a oibriú. Anuas air sin, tá an tÚdarás freagrach as na córais agus an bonneagar a chur ar fáil agus a bhainistiú a éascaíonn dolaí náisiúnta, mar aon le hidir-infheidhmeacht, a éascaíonn clibeanna leictreonacha ó chuideachtaí

difriúla a úsáid ar bhóithre dolaí ar fud na tíre. In 2011, rinne an córas idir-infheidhmeachta thart ar 35 milliún idirbheartaíocht.

Thugamar isteach idir-infheidhmeacht idir dola-phláis agus soláthróirí clibeanna leictreonacha roinnt blianta ó shin, d'fhothnach mbíonn gá ag an bpobal ach clib amháin a bheith acu lena húsáid ar aon bhóthar dolaí, agus go bhfaigheann úsáideoirí bile singil comhdhlúthaithe cé go bhféadfadh go mbeadh airgead le híoc acu le roinnt oibreoirí dolaí. Tá an AE meáite ar áiseanna dá samhail a chur ar fáil d'úsáideoirí bóithre ar fud na hEorpa, agus is ann d'iaracht chomhbheartaithe ó Choimisiún na hEorpa fíor-dhul chun cinn a dhéanamh leis an gcoincheap seo a chur chun cinn. Beidh seirbhísí idir-infheidhmeachta á n-atairiscint ag an Údarás i mbliana agus cuirfear san áireamh an fheidhmiúlacht bhreise le tacú le cuspóirí an Choimisiúin.

Tá eFlow lonnaithe ar an M50 (idir Acomhail 6 agus 7). Is córas leictreonach gan bhacainn é a cuireadh in ionad chóras bacainn dola Westlink in 2008. Chruthaigh an oibríocht dolaí gan bhacainn mórthairbhí geilleagracha agus comhshaoil – amanna aistir a fheabhsú, brú tráchta a laghdú, astuithe a íslú agus cabhrú le coigiltí costais ar chostais iompair feadh chonair an M50.

Tháinig borradh tréan leantach ar an trácht le 108,200 feithicil ar an meán ag baint leasa as stráice dolaí mhótarbhealach an M50 le linn 2011.

Is ionann seo agus thart ar thrí mhilliún

idirbheartaíocht dolaí in aghaidh na míosa agus léiríonn sé méadú de thart ar 8% ar leibhéal tráchtá 2010.

Leanann Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath le seirbhís thábhachtach a chur ar fáil trí mhéid suntasach d'Fheithiclí Earraí Troma (HGVanna) a bhaint ó Lár Chathair Bhaile Átha Cliath agus rochtain dhíreach a éascú ar líonra an mhótarbhealaigh. Ina theannta sin, cuireann an tollán pointe breise rochtana ar fáil d'fheithiclí paisinéirí chuig lár na cathrach agus amach uaidh. Rinneadh cúig mhíliúin turas, ar an iomlán, trí Thollán Chalafort Bhaile Átha Cliath in 2011, atá roinnte go cothrom idir HGVanna agus feithiclí paisinéirí. Níl aon táillí ar HGVanna, ach tá ar fheithiclí neamhHGV íoc as táille dhola €3 (tréimhsí beagéilimh) agus €10 (tréimhsí móréilimh): idir 06:00 agus 10:00 ó theas agus idir 16:00 agus 19:00 ó thuaidh, i rith na seachtaine, gan saoirí poiblí a áireamh). Níor tháinig athrú ar na dolaí seo ón 1 Eanáir 2010 agus ní athrófar iad le linn 2012.

Seirbhísí Geimhridh

Chuir an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta seirbhís gheimhridh ar fáil chun tacú le húdaráis áitiúla ó bunaíodh iad i 1994. Rinne an tÚdarás líonra de stáisiúin aimsire a shuiteáil thart ar an líonra náisiúnta bóithre leis an aimsir a thomhas, lena n-áirítear aertheocht, bogthaise, clúdach scamall, báisteach, teocht dhromchla an bhóthair agus staid dhromchla an bhóthair. Sa mhullach air sin, chuir an tÚdarás an Córas Faisnéis Aimsire ar na Bóithre (IceNet) i bhfeidhm le cabhrú le húdaráis áitiúla cinntí a dhéanamh maidir le cibé acu an dteastaíonn nó nach dteastaíonn cóireáil ó na bóithre.

Lean an tÚdarás le húsáid stáisiún aimsire ar fud an líonra in 2011. Is ann anois do 70 stáisiún aimsire ar an líonra náisiúnta bóithre, ar méadú 15 stáisiún é seo 2009. ó bhí 2009 ann. Ina theannta sin, shuiteáil an tÚdarás 54 ceamara infridhearg le monatóireacht a dhéanamh ar an teocht ag an uile stáisiún leathanbhanda-chumasaithe, cuireann iad seo íomhánna ar a ndéantar nuashonrú uathoibríoch ar fáil gach 10 nóiméad. Chuir an tÚdarás íomhánna na gceamaraí ar fáil lena bhfeiceáil ar a láithreán gréasáin (www.nrtraffic.ie).

I ndiaidh fhoilsiú *Towards Integrated Emergency Management - A Report on the Review of the Response to Exceptional Severe Weather Events of 2009–2010* in 2011 ag an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistiú Dóiteáin agus Éigeandála, iarradh ar an Údarás lámh chunta a thabhairt in éadail soláthairtí builc de shalainn don líonra bóithre réigiúnacha agus áitiúla, agus freisin do bhóithre náisiúnta. Sa mhullach ar sholáthar agus bulcstóráil salainne a éadail go díreach lena húsáid ar bhóithre náisiúnta do gheimhreadh 2011/12, i gcomhoibriú le Comhairle Cathrach Phort Láirge, ag gníomhú ar son Chomhlachas na mBainisteoirí Cathrach agus Contae, reáchtáil an tÚdarás creatchomórtas do sholáthar agus do bhulcstóráil salainne don líonra réigiúnach agus áitiúil bóithre. D'éascaigh an socrú stoc-charnadh a dhéanamh ar sholáthairtí salainne roimh ré roimh thús an gheimhridh, gníomh a laghdaigh an baol i leith ganntanais salainne agus a chuir feabhas suntasach ar chumas na n-údarás áitiúil bóithre neamhnáisiúnta a chóireáil, as a bhfuil siad freagrach, le linn tréimhsí dianaimsire.

Chomh maith leis sin, in 2011, sa mhullach ar na deontais bhliantúla chothábhala geimhridh a chuireann an tÚdarás ar fáil d'údaráis áitiúla lena gcuid oibríochtaí cóireála a chistiú ar an líonra bóithre náisiúnta, chuir an tÚdarás €8m ar fáil d'údaráis áitiúla le ceannach trealamh nua a chistiú, ar nós leatóirí salainne agus céachtaí sneachta, mar aon le tógáil sciobóil bhreise stórala salainne. Ag eascairt ó infheistíocht an Údaráis, is ann anois do 326 leatóir salainne atá ar fáil d'údaráis áitiúla mar aon le 272 céachta sneachta. Chuir an infheistíocht seo feabhas suntasach ar chumas athléimneachta le linn an gheimhridh i measc údaráis áitiúla.

Sábháilteacht ar Bhóithre

Chríochnaigh an tÚdarás anailís mhionsonraithe bhraisle ar imbhualtí ar an líonra iomlán náisiúnta bóithre in 2011. Tá an anailís seo bunaithe ar shonraí faoi imbhualtí le trí bliana anuas ón Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre. Úsáideadh an fhaisnéis a bailíodh mar phointe tosaigh i mbeartú tosaíochta ár gclár feabhsúcháin innealtóireachta um shábháilteacht ar bhóithre.

Anuas air sin, tá an tÚdarás bainteach i gClár

trasnáisiúnta Eorpach Taighde ar Shábháilteacht ar Bhóithre (ERA-NET) ar a dtugtar ‘Safety at the Heart of Road Design’. Tá an tÚdarás ar ceann de chomhbhunaitheoirí an chlár trí bliana seo, i dteannta 10 dtír eile den AE.

Cabhróidh ceann amháin de na tionscadail – Imscrúduithe ar Shábháilteacht ar Bhóithre (EuRSI), atá faoi stiúir OÉ, Má Nuad lenár dtuiscint agus lenár n-anailís ar ‘chois bóithair mhaite’ (‘forgiving roadsides’).

Leagadh breis cúraimí ar an Údarás trí thrasuíomh na treorach ón AE maidir le Bainistiú Sábháilteachta Bhonneagar an Bhóthair. Téann an treoir i ngleic go príomha le ceithre ghné de shábháilteacht ar bhóithre: Measúnú Bonneagair ar Shábháilteacht ar Bhóithre, atá ina anailís straitéiseach chomparáideach ar an tionchar a bhíonn ag bóthar nua nó ag mórathrú ar an líonra reatha bóithre i dtaca leis an bhfeidhmíocht sábháilteachta; Iníúchadh ar shábháilteacht ar Bhóithre, atá ina sheiceáil neamhspleách mhionsonraithe chórasach agus theicniúil sábháilteachta lena mbaineann saintréithe deartha tionscadal bonneagar bóthair agus a chuimsíonn an uile chéim ó phleanáil go dtí luathobriú; Bainistiú Sábháilteachta Líonra, atá ina mhodh le stráicí den líonra reatha bóithre ar a dtiteann ardlíon imbhuailtí amach a shainaithe, a anailísiú agus a rangú de réir a bhféidearthachta

i leith forbairt sábháilteachta agus coigiltí costais; agus Imscrúduithe Sábháilteachta, atá ina ndearbhú tréimhsiúil de na saintréithe agus de na lochtanna óna dteastaíonn obair chothabhála ar chúiseanna sábháilteachta. Cruthaíonn gach ceann de na ceithre ghné, le chéile, measúnú mionsonraithe ar shábháilteacht ar bhóithre den líonra náisiúnta bóithre agus cabhraíonn siad i bpleanáil cláir agus i leithdháileadh acmhainní.

Rinneadh an treoir a thrasuíomh isteach i ndlí na hÉireann i Meán Fómhair 2011. Bhí go leor gnéithe den treoir seo mar chuid de raon scóipe na sábháilteachta ar bhóithre in Éirinn ar feadh go leor blianta go nuige seo agus tá treoirilínte á gcur i dtoll a chéile faoi láthair ag an Údarás ar an uile ghné den treoir seo lena gcur faoi bhráid an AE d’fhonn ár ngníomhaíocht sa limistéar seo a dheimhniú.

Sa mhullach ar obair i gComhdháil Stiúrthóirí Bóithre na hEorpa (CEDR), tá an tÚdarás ina gCathaoirleach ar Ghrúpa Teicniúil an CEDR maidir le Sábháilteacht ar Bhóithre. Cothaíonn an dlúthchaidreamh oibre comh-mhalairt dea-chleachtais agus foilseoidh Seirbhís Bhóthair Thuaisceart Éireann (‘Road Service Northern Ireland’) agus an tÚdarás comhathbhreithniú den Chlár um Measúnú ar Bhóithre na hEorpa (EuroRAP) in 2012 ar an líonra bóithre náisiúnta iomlána ar oileán na hÉireann.

Caibidil 2

Cothabháil agus Feabhsúcháin an Líonra

Tosaíochtaí

Tá 5,413km de bhóithre poiblí i gceist leis an líonra bóithre náisiúnta idir bóithre measartha tuaithe carrbhealaigh shingil agus mótarbhealaí gnóthacha. Rinneadh dul chun cinn iontach maidir le huasghrádú a dhéanamh ar an líonra seo le blianta beaga anuas, ach tá go leor den líonra oidhreachtúil fós thíos le brú tráchta agus ní shásaíonn sé na caighdeáin.

Teastaíonn infheistíocht shuntasach bhreise d'fhonn líonra sábháilte agus éifeachtach a chur ar fáil atá in ann freastal ar lasta, ar ghnó agus ar thaisteal sóisialta. Tá laghdú ag teacht ar an leibhéal cistithe ar bhfuil fáil le blianta beaga anuas, ach ina ainneoin sin, bhí breis agus 500 scéim bheag againn in 2011, agus fiú thosaíomar le líon mórscéimeanna a thógáil.

Ar a shon sin, agus aird ar na buiséid laghdaitheacha lena bhfuil coinne sna blianta amach anseo, ní dóchúil go mbeimid in ann mórán mórscéimeanna breise a thógáil idir na blianta 2013 agus 2016.

Mar thoradh air seo, cuireadh an chuid is mó de na scéimeanna atá á bpleanáil siar go dtí go dtiocfaidh feabhas ar chúinsí geilleagracha na tíre.

Is iad tosaíochtaí an Údaráis maidir le hinfheistíocht sa líonra::

Tosaíocht 1 Bainistiú Sócmhainní, Athshlánú an Líonra agus Oibríochtaí an Líonra

Tosaíocht 2 Feabhsúcháin ar Bhóithre Náisiúnta den Dara Grád, Feabhsúcháin ar Chaolas, Tionscadail Sábháilteachta agus Tionscadail Bhainistithe Tráchta

Tosaíocht 3 Tionscadail Feabhsaithe an Líonra

Beidh an díriú go ceann cúpla bliain eile, dá

thoradh sin, ar oibreacha níos lú agus ar ghníomhaíochtaí athnuachana agus cothabhála, agus teastóidh cistiú den earnáil phríobháideach má táthar chun go leor mórscéimeanna a chur chun cinn.

Mórscéimeanna

Tosaíodh le hoibreacha tógála ar shé mhórscéim in 2011, agus leanfaidh siad trí 2012. Seo a leanas iad:

N3	Seachbhóthar Bhéal an Tairbirt, Contae an Chabháin
N4	Scéim Ilairde na nDúnta, Contae na hIarmhí;
N5	Seachbhóthar an Longfoirt, Contae an Longfoirt
N22/N69	Seachbhóthar Thrá Lí, Contae Chiarraí
N25	Cuarbhóthar Ilairde Theas Chorcaí, Cathair Chorcaí
N52	Idir Droichead na Carraige agus Baile Uí Dhálaigh.

Tosóidh tógáil in 2012 ar na mórscéimeanna a leanas:

N5 Sheachbhóthar Bhealach an Doirín, Contae Ros Comáin, bóthar trasghearrtha charrbhealaigh chaighdeánaigh shingil a ghabhfaidh thart ar bhaile Bhealach an Doirín;

N7 Chrois an Fhearainn Nua, Baile Átha Cliath Theas, lena mbaineann acomhal ilairde a dhéanamh den acomhal ionas gur gluaiseacht saorshreafa iad an uile ghluaiseacht tráchta, gníomh a bhaineann na soilse tráchta ag an acomhal an-ghnóthach seo;

N11 an Inbhir Mhóir-Ráth Naoi, bóthar trasghearrta débhealaigh 16.4km ilairde a chuirfear in ionad an stráice dheireanaigh carrbhealaigh shingil dá bhfuil ann idir Baile Átha Cliath agus Guaire. Tá an stráice atá á ionadú baolach, agus titeann timpistí amach air go rialta, agus sábhálfaidh an t-uasghrádú seo saol daoine mar aon le hamanna agus costais aistir a laghdú.

Comhscéimeanna iad an N11 agus an N7 agus táthar á dtairiscint mar Chomhpháirtíocht Phríobháideach Phoiblí.

De bharr go raibh sé ina dheacracht teacht ar airgeadas den earnáil phríobháideach do mhórscéimeanna le déanaí, ócáid gharsprice a bheidh ann nuair a bhainfear dúnadh airgeadais amach. Tá Seachbhóthar Bhealach an Doirín á thairiscint mar chonradh deartha-tógála.

Mionscéimeanna

Chuir an tÚdarás, i gcomhar le húdaráis, na céadta mionscém i gcrích in 2011, lenar áiríodhmion-athlíniú, comharthaíocht agus líneáil, feabhsúcháin ar acomhail, ar nós Chrosaire Dharú i gContae Uíbh Fháilí, agus feabhsúcháin mhoillithe tráchtá, ar nós Mhainéar Uí Chuinneagáin i gContae Dhún na nGall agus an Fhosaídh i gContae Chiarraí.

Áirítear le clar 2012, tógáil breis agus tríocha feabhsúchán agus athlíniú beag áitúil, a rachaidh i ngleic leis na suíomhanna is measa ar an líonra. Tabharfar roinnt feabhsúcháin áitiúla eile tríd an bpróiseas pleanála d'fhonn go mbeidh siad réidh lena dtógáil nuair a éascóidh an cistiú é seo.

Ina theannta sin, titfidh tógáil roinnt stráicí gearra den bhóthar nua náisiúnta ísealtráchtaden dara grád ar an N56 i nDún na nGall, ar an N59 i Maigh Eo agus ar an N86 i gCiarraí.

Pábháil

Maireann saol oibre na pábhála ar bhóithre náisiúnta idir 7 agus 20 bliain, ag brath ar thosca éagsúla, lena n-áirítear ábhair thógála agus an méid tráchtá. Tá sé tábhachtach go ndéantar an phábháil a athnuachan nuair is gá nó déanfar díobháil don bhunsraith atá suite níos doimhne, agus chosnódh seo i bhfad níos mó lena deisiú.

Tugann an tÚdarás faoi chlár suirbhéanna bliantúla ar bhail na pábhála d'fhonn stráicí de phábháil an líonra óna dteastaíonn athshlánú agus pábháil le haghaidh cóireála a shainaitheint agus tosaíocht a dhéanamh díobh. Déanann ionstraimíocht uathoibrithe GPS-thagartha paraiméadair ar nós Innill Ghnáthimscrúdaithe Chomhéifeachtaigh Fórsa Chliathánaigh SCRIM) agus doimhneacht uigeachta (a úsáidtear le saintréithe seasmhachta i leith sciortha

a dheimhniú), fadphróifíil, trasphróifíil agus saintréithe sclaipe a dheimhniú. Sa mhullach ar chabhrú i ndeimhniú clár pábhála gach bliana, is féidir monatóireacht a dhéanamh ar threochtaí i saintréithe foriomlána cáilíocht phábháil líonra ar bhonn leanúnach.

In 2011, fuair an tÚdarás Córas nua Bainistithe Pábhála. Cuirfidh seo bunachar sonraí níos cuimsithí ar fáil de shuirbhéanna bliantúla reatha agus stairiúla ar an líonra agus d'fhardal an líonra mar aon le cabhrú leis an Údarás cláreagrú bliantúil níos fearr a bhaint amach chomh maith le tosaíocht a dhéanamh de chothabháil pábhála agus d'oibreacha athnuachana.

Áireofar le clár oibre 2012 athnuachan pábhála ag breis agus 100 suíomh, agus i roinnt cásanna, beidh oibreacha athlínithe i gceist freisin.

Struchtúir

Is ann do na mílte droichead sa líonra, idir struchtúir den 19ú haois agus droichid nua-aimseartha staghcháblaí. Deartar droichead go struchtúrtha go mairidh siad i bhfad, ach cnaítear comhábhair aonair le himeacht na mblianta, agus teastaíonn athnuachan leanúnach ó ábhair ar nós ábhair uiscédhíonta agus ailt leathnaithe.

Tugann an tÚdarás faoi imscrúdú pleanáilte agus faoi chlár athnuachana don uile struchtúr sa líonra. Áiríodh leis an gclár oibreacha in 2011 ionadú roinnt droichead, leathnú droichead, measúnuithe struchtúrtha, oibreacha treisithe, uiscédhíonadh trasdeic dhroichead, deisiúcháin ar shaoirseacht stuanna, deisiúcháin ar uchtbhallaí agus cur chun críche athphéinteáil Dhroichead Phort Omna ar an N65, agus bhí siad seo uile i gcomhréir leis na tosaíochtaí a sainaitheint mar thoradh ar imscrúdú leanúnach ar dhroichid agus ar na rátalacha eilimteacha baile a sannadh mar thoradh ar an imscrúdú sin.

I ndiaidh imeachtaí dianaimsire le linn 2011, tugadh faoi imscrúduithe breise agus tugadh deisiúcháin chun críche. Is éard a bhí i gceist leis na hoibreacha roinnt oibreacha páirt-athshlánaithe agus cobhsaithe ar bhunsraitheanna droichead agus i roinnt cásanna, glanadh sruthchúrsaí a bhí blocáilte ag smionagar tar éis tuilte.

Áiríodh le bóithre nua-aimseartha a fhorbairt na céadta droichead iompair agus cuaille ard a bhféadfaidís uile bheith ina gcúis le díobháil agus le bás dá dtitfidís.

Tabharfar na struchtúir seo faoi chuimsiú an imscrúdaithe agus an chlár athnuachana sna blianta amach romhainn.

Tolláin

Tá sa líonra náisiúnta bóithre trí mhórhollán réigiúnacha, tá siad i mBaile Átha Cliath Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath agus Tollán Jack Lynch i gCoracigh agus Tollán Luimnigh. Baineann tábhacht bhonneagrach leo uile ina suíomhanna féin faoi seach, agus rochtain fheabhsaithe á cur ar fáil acu chuig lárionaid uirbeacha réigiúnacha agus amach uathu.

Cuirfear uasghráduithe breise sábháilteachta ar fáil do Thollán Jack Lynch in 2012 d'fhonn na córais agus an trealamh a uasghrádú ar aon dul le Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath agus le Tollán Luimnigh. Is éard atá i gceist leis seo, go príomha, tíleanna dófhriotaíochta a chosnóidh struchtúr an tolláin sa chás go dtitfidh tine thromchúiseach amach.

Comharthaíocht agus Rianú

Tá Clár Comharthaíochta agus Rianaithe an Údaráis dírithe ar chomharthaíocht nua a chur suas, ar an gcomharthaíocht reatha a uasghrádú agus ar athshlánú línte. Chuir an tÚdarás tús le clár ilbhliantúil feabhsúcháin ar chomharthaíocht threoch ar fud an líonra náisiúnta bóithre

in 2006/2007. Ón am sin i leith, rinneadh athbhreithniú agus uasghrádú ar cháilíocht agus ar chomhsheasmhacht chomharthaíochta treoiche ar bhonn bealach ar bhealach.

Áiríodh leis an gclár soláthar mórmhéid comharthaíocht nua lasnairde droichead iompair agus starmhaide ar an mótarbhealach mar aon le líonra débhealaigh. Ó 2011 ar aghaidh, cuireadh comharthaí starmhaide ar fáil ag an uile acomhal ilairde ar an mótarbhealach agus ar an líonra débhealaigh.

Rinneadh Beartas an Údaráis maidir le Soláthar Comharthaíocht Turasóireachta agus Fóillíochta a athbhreithniú agus a leasú go luath in 2011. Áirítear leis an gClár Athchomharthaíochta soláthar nó uasghrádú comharthaíocht bán anuas ar dhonn feadh gach bealaigh. Cuirtear comharthaíocht do thurasóirí ar fáil tar éis dul i gcomhairle fairsing le Fáilte Éireann agus leis na húdaráis áitiúla.

In 2011, cuireadh uasghráduithe comharthaíochta i gcrích ar 19 mbealach a chuimsíonn thart ar 1,185km de bhóithre náisiúnta. Tá coinne leis go dtabharfar an Clár Athchomharthaíochta chun conchlúid rathúil in 2012 nuair a thabharfar na bealaí atá fágtha chun críche.

Chuir an tÚdarás tús le creatchonradh nua ar an gClár Rianaithe in 2011 agus cuireadh dearthaí chun críche le linn na bliana agus bronnadh conarthaí do naoi mbealach a chuimsíonn thart ar 940km de mhótarbhealach. Ina theannta sin

uile, cuireadh creatchonradh nua i bhfeidhm chun glantachán agus gnáthchothabháil bealaighna comharthaíochta uile um thrácht ar bhóithre a sheachadadh ar fud an líonra náisiúnta bóithre.

Cothabháil

Gach bliain, cuireann an tÚdarás cistiú cothabhála ar fáil d'údaráis áitiúla le tabhairt faoi chothabháil, glanadh bunúsach an líonra, lena n-áirítear

deisiúcháin phábhála, glanadh draenála, gearradh ciumhais féir agus fála. in 2011, chaith an tÚdarás €49 milliún ar chothabháil agus caithfidh siad €42 milliún in 2012.

Glacfaidh an tÚdarás, freisin, le freagracht dhíreach don uile ghníomhaíocht chothabhála agus oibríochtúla ar líonra an mhótarbhealaigh le linn 2012.

Caibidil 3

Pleanáil agus Beartas Straitéiseach

Oibríochtaí agus Cothabháil an Mhótarbhealaigh

Tá oibríochtaí agus cothabháil an mhótarbhealaigh, le hoibreacha faoina dtugtar i dtimpeallacht trácht ardluais agus ardtoirte, an-dúshlánach agus teastaíonn scileanna speisialta uathu. Bhain an tÚdarás agus na húdaráis áitiúla comhaontú amach go nglacfaidh an tÚdarás, ó 2012 ar aghaidh, le freagracht dhíreach as an uile ghníomhaíocht chothabhála, athnuachana agus oibríochtúil ar an líonra mótarbhealaí.

Tá an tír á roinnt ina trí réigiún ar mhaithe le cúrsaí oibríochtúla de, agus ligfear conradh ilbhliantúil ar leith do gach réigiún. Is éard atá ar intinn acu go ndéanfar líonra iomlán an mhótarbhealaigh – PPP and neamh-PPP a bhainistiú i gcomhréir le caighdeán comhsheasmhach cost-éifeachtúil.

Tá forbairt á déanamh ag an Údarás ar roinnt iostaí do na conraitheoirí, ach murach sin, déanfaidh na conraitheoirí a dtrealamh agus a n-áiseanna féin a sholáthar.

An tSamhail Náisiúnta Iompair

D'aithin an tÚdarás an tábhacht lena mbaineann measúnú níos iomlánaíche a dhéanamh ar conas is fearr measúnacht a dhéanamh ar thionchar tionscnaimh bhonneagar, bheartas iompair agus éilimh ar iompair – ar féidir leo uile ionchar suntasach a imirt ar an éileamh ar thaisteal ar bhóithre. Eascraíonn an díriú seo as an tuiscint gur fotháirge d'éileamh ar iompar iad tosca comhshaoil lena mbaineann an oiread céanna tábhachta le brú tráchta agus le sábháilteacht ar bhóithre, a bhí ina ndíriú ar feadh go leor blianta de mheasúnú iompair.

Shainaithin an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta an riachtanas le Samhail Náisiúnta Iompair (NTpM) a d'fhéadfadh measúnú a dhéanamh ar na tionchair

sin in 2009 mar chuid d'fhorbairt straitéise náisiúnta do bhainistiú tráchta. Leagtar amach sa Staidéar ar Bhainistiú Tráchta ar Bhóithre Náisiúnta a foilsíodh in 2011, líon cuspóirí, lena n-áirítear laghduithe ar

ar astuithe déocsaíd charbóin (CO2) agus ar thorann lena mbaineann an t-éileamh ar thaisteal. Aithníodh sa staidéar sin nach bhféadfaí an fíorthionchar geilleagrach ar bhearta bainistithe a chainníochtú ach nuair a áireofaí na freagairtí ar éileamh de bhainistiú tráchta, an bainistiú éilimh agus na beartais fhioscacha sa mheasúnú.

Tá praghsáil bóithre agus tograí dolaí ina ngné thábhachtach de straitéisí féideartha bainistithe tráchta amach anseo. Cabhraíonn Samhail Náisiúnta Tráchta a thug an tÚdarás chun críche in 2008 le tuiscint a fháil ar an tionchar féideartha athródaithe lena mbaineann praghsáil bóithre agus/nó tograí dolaí; tugann an NTpM, a cuireadh i gcrích in 2011, áfach, dearcadh níos iomlánaíche den tionchar níos dearfaí a bhaineann le dolaí – is é sin, laghdú ar éileamh, tairbhí astuithe, laghdú ar bhrú tráchta agus tionchar ar iompar poiblí.

Is féidir struchtúr an NTpM a mhiondealú ina cheithre fhoshamhail:

- An tSamhail Iarnróid – An tSamhail Náisiúnta Iarnróid;
- An tSamhail Bhusanna – An tSamhail Náisiúnta Bhusanna;
- An tSamhail Tráchta – An tSamhail Náisiúnta Tráchta (NTM); agus
- An tSamhail Éilimh Athraithigh (VDM).

Léiríonn an NTM, ar an ábhar sin, modúl amháin den NTpM. Rinneadh samhlacha ar leith iompair phoiblí a fhorbairt d'iarnród agus do bhusanna,

rinne an VDM éileamh a leithdháileadh idir na modhanna.

Tá an NTpM fostaithe anois ag an Údarás um Bóithre Náisiúnta maidir le staidéir phleanála straitéisí, measúnuithe ar an tionchar ar bheartas iompair agus measúnú ar scéimeanna dolaí bóithre. Tá fáil ar an tuarascáil bhailíochtaithe don tsamhail agus d'ábhar eile lena mbaineann samhlú agus tuar iompair ar ár láithreán gréasáin.

Taighde

Leanann Clár Taighde an Údaráis le torthaí an-áisiúla a chur ar fáil, as ar eascair feabhsúcháin agus forbairtí ar ár bhfoláirimh agus ar ár gcleachtais shonracha. Déanann na tionscadail taighde freastal ar ár riachtanais ghearrthéarmacha agus fhadtéarmacha ghnó lena mbaineann pleanáil, tógáil agus oibriú bóithre náisiúnta.

Bunaíodh an Clár Comhaltacht Taighde in 2007 le taighde a thabhairt chun críche ar leibhéal PhD iardhochtúireachta in ábhair a bhaineann le cuspóirí an Údaráis. In 2011, tugadh na chéad tionscadail chomhaltachta chun deiridh agus cuireadh ceithre thuarascáil fhiúntacha taighde i dtoll a chéile. Ar fhorbairt ábhair fuairmheasctha phábhála do bhóithre na hÉireann a bhí an chéad cheann díobh seo ag taighdeoirí ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath agus rinneadh an taighde a ionchorprú isteach inár Nóta Eatramhach IAN01/11 ar úsáid ábhair ísealfhuinnimh i bpábhálacha bóthair. Ina theannta sin, rinneadh tionscadal eile comhaltachta, tionscadal iardhochtúireachta ag Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, a chríochnú agus tá fáil anois ar an tuarascáil deiridh – Drainage design for national road schemes – sustainable drainage options, mar cháipéis threorach do dhearadh córais ghníomhacha draenála. Anuas air sin, tugadh dhá thionscadal sa bheis, ar éifeachtacht bhearta maolaithe ialtóg ar bhóithre na hÉireann agus ar fhorbairt réitigh chost-éifeachtúil do thógáil bóithre anuas ar phortaigh i gcríche in 2011.

Tugadh líon tionscadail ghearrthéarmacha chun críche in 2011, lena n-áirítear tionscadal ar inmharthanacht dearadh bóithre, ar phróisis

tógála agus chothabhála. Ba é cuspóirí an tionscadail seo taighde tús a chur le bealach níos foirmiúla agus níos infheicthe chun inbhuanaitheacht a ionchorprú i ngnáthaimh ar aon dul le cuspóir straitéiseach an Údaráis chun cur le forbairt inbhuanaithe. Tá an tionscadal bunaithe ar thionscadal na mBóithre Glasa (Green Roads) i Stáit Aontaithe Mheiriceá trí CH2M-Hill agus Ollscoil Washington.

Ina theannta sin, rinne an tÚdarás tionscadal taighde a choimisiúnú le himscrúdú a dhéanamh ar an tionchar atá ag glacadh le teorainn níos airde mheáchain do HGVanna ar ár mbóithre agus ar ár ndroichid. Rinneadh an t-athbhreithniú, ina mbeartaítear chun ualach HGV 6 acastóir a mhéadú ó 44 tonna go dtí 46 tonna, a mholadh de bharr go laghdaíonn sé an líon turas a theastaíonn, go héifeachtach, le hearraí a iompar, gníomh a chruthaíonn barainneacht níos fearr do chuideachtaí tarlaithe agus astuithe carbóin a laghdú i gcomhthráth. Léirigh an taighde go bhfuil tionchar diomaibhseach ag glacadh le feithicil 6 acastóir atá 46 tonna ar meáchan ar ualú droichid agus go laghdófaí díobháil phábhála faoi 30% i gcomparáid leis an gcumraíocht reatha feithicle de 42 tonna ar 5 acastóir. De thairbhe an taighde seo, rinne an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt an cinneadh le hollmheáchan feithiclí 6 acastóir a mhéadú chuig 46 tonna agus ollmheáchan feithiclí 5 acastóir a laghdú chuig 40 tonna mar réiteach buan air seo.

Cothaíonn an tÚdarás dlúthnaisc le líon eagraíochtaí idirnáisiúnta agus le rialtais eile bhóithre san Eoraip tríd an CEDR (Comhdháil Stiúrthóirí Bóithre na hEorpa). Bhíomar gníomhach i dtionscnamh leanúnach an CEDR le cláir chomhoibritheacha thaighde a fhorbairt agus chuireamar bainistiú agus cistiú teicniúil ar fáil don uile chlár taighde go nuige seo. Áiríodh leis seo an clár um Athrú Aeráide, ar cuireadh deireadh leis i mbliana, chomh maith le trí chlár leanúnach um Shábháilteacht ar Bhóithre, agus ar Bhainistiú agus Inbhuanaitheacht Sócmhainní. Baineann tábhacht nach beag leis an gclár um Athrú Aeráide don Údarás de bharr go gcuireann sé na huirlisí a theastaíonn le measúnú a dhéanamh ar thionchar an athraithe ar an aeráid ar an líonra bóithre

agus le dul i mbun gníomhaíocht cheartaithe tríd an uile chomhábhar de bhainistiú bóithre, lena n-áirítear dearadh, tógáil agus cothabháil. I gcomhthráth, ní mór aird a thabhairt do shábháilteacht agus d'ionrochtaineacht, lena chinntiú nach mbaintear d'ionchais na n-úsáideoirí bóithre. Táimid anois ag cur tús le torthaí an taighde seo a chur i bhfeidhm agus tá taighde arna choimisiúnú againn le léarscáileanna tuilte a fhorbairt don líonra bóithre, a thugann chun solais na suíomhanna atá i mbaol tuile anois agus mar thoradh ar chásanna éagsúla um athrú aeráide. Thug tionchar fíorthuilte an gá leis an obair seo chun solais a rabhtas thíos leis ar fud na tíre le blianta beaga anuas.

Ceann de bhuaicphointí na bliana ná gur cuireadh Clár Comhaltacht Taighde an NRA ar an ngearrliosta do Ghradam Chuideachta CPD na Bliana d'Innealtóirí Éireann Cuireadh tús leis an ngradam seo d'fhonn aitheantas a thabhairt d'eagraíochtaí a léirigh cleachtais forbartha leanúnaí gairmiúla (CPD) i measc foirne innealtóireachta a léirigh tairbhí glansoiléire gnó. Cuireadh an Clár Comhaltacht Taighde ar an ngearrliosta de dheasca a éifeachtaí a bhí sé agus costais a laghdú, feabhas a chur ar cháilíocht agus nuálaíocht a spreagadh inár n-oibríochtaí bóthair, ní hamháin laistigh den Údarás ach ar fud an tionscail agus an tsaoil acadúil.

Tá níos mó faisnéise orthu seo agus ar ghníomhaíochtaí taighde eile den NRA ag www.nra.ie/research.

Treoirlínte um Measúnú ar Thionscadail

Déanann na Treoirlínte um Measúnú ar Thionscadail (PAG) a eisíodh in 2011 foirne measúnaithe a threorú tríd an bpróiseas lena mbaineann an cháipéisíocht riachtanach a réiteach le tacú leis an lucht déanta cinntí, agus a chinntiú go ndéantar na roghanna is fearr agus go mbaintear amach an luach is fearr ar airgead ar an uile thionscadal náisiúnta bóithre.

Teastaíonn cur chuige disciplínithe ó réiteach torthaí Measúnuithe ar Thionscadail a chinnteoidh go ndéantar measúnú ar an uile thionscadal ar bhealach comhsheasmhach agus daingean. Léirítear sa PAG treoir a leagtar amach i gComhchreat Measúnaithe na Roinne Iompair (Meitheamh 2009) agus i dTreoirlínte Bainistithe Tionscadal an Údaráis um Bóithre Náisiúnta.

Rinneadh eisiúint reatha na dtreoirlínte a struchtúró i sraith 'Aonaid PAG' a chuireann treoir agus comhairle ar fáil ar ghnéithe éagsúla de shamhlú, de mheasúnú agus de thuairisciú. Is féidir féachaint ar Aonaid PAG ar an scáileán nó mar mhalairt air seo, is féidir iad a íoslódáil ónár láithreán gréasáin ag www.nra.ie/Publications/ProjectAppraisal.

An Comhshaol

Tá ag an Údarás dearadh, tógáil agus treoirlinthe cuimsitheacha oibríochtúla leis an tuiscint agus freagairt chuí a chinntiú ar an iomaí dúshlán comhshaoil a bhaineann le tógáil agus oibriú an líonra bóithre náisiúnta. Táthar ag tabhairt faoi obair shuntasach le héifeachtacht bhearta maolaithe a ndeachthas ina mbun roimhe seo, d'fhonn go n-éireoidh níos fearr linn amach anseo.

Bunaithe ar thoradh staidéar taighde iar-EIA (Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol) ar cháilíocht an aeir agus ar thorann, d'fhoilsigh an tÚdarás treoirlinthe leasaithe um cháilíocht an aeir agus rinne siad cáipéis nua um dhea-chleachtas torainn a dhréachtú le cur le treoirlinthe torainn atá ann cheana féin. Sa mhullach air sin, d'éirigh linn taighde ar dhearthaí inbhuanaithe draenála a thabhairt chun críche in 2011. Ba é cuspóir na hoibre seo scrúdú a dhéanamh ar na roghanna ab oiriúnaí agus ba chost-éifeachtaí um dhearadh draenála do ghnáthóga cosanta (e.g. aolchloch charstaithe), sa chás go mbíonn an t-uiscíoch buncharraige níos so-ghabhálaí do thruailléain de bharr go bhfuil cosáin nochtaithe ar an dromchla. D'fhonn feabhas a chur ar chur i bhfeidhm na dtreoirlinthe reatha tírdhreacha, d'fhoilsigh an tÚdarás dréachtcháipéis bhreise treorach a thugann breac-chuntas ar roinnt de na bearta praiticiúla a theastaíonn le fealsúnacht an Údaráis um dhearadh tírdhreacha agus oibreacha tírdhreachaithe a chur i bhfeidhm i gcéimeanna éagsúla de bhainistiú tionscadail náisiúnta bhóithre. Tá an cháipéis seo dírithe ar na feidhmeanna agus ar na freagrachtaí atá

ag na comhpháirtithe éagsúla ábhartha ag a bhfuil baint le linn na gcéimeanna bainistithe tionscadail, lena n-áirítear: EIA ar an tírdhreach agus saineolaí amhairc; saineolaí éiceolaíochta, lonadaí na bhFostaithe nó an Údaráis; Conraitheoir nó Cuideachta PPP; Dearthóir; agus, iad siúd atá páirteach i dtabhairt faoi chóireálacha tírdhreacha (e.g. fochonraitheoir tírdhreacha agus soláthróir plandlainne).

Choimisiúnaigh an tÚdarás suirbhé um Brath agus Raonáil Solais (LiDAR) in 2010, a lean ar aghaidh isteach in 2011, le samhail tír-raoin dhigitigh a réiteach do na 3,500km de bhóthar náisiúnta a sainathnódh do léarscáiliú straitéiseach torainn ar bhonn contae ar chontae. Tá sé seo sceidealaithe le bheith tugtha chun críche in 2012 agus cabhróidh sé i bhforbairt samhail réamh-mheasta torainn.

Sa mhullach ar an gcleachtas um léarscáiliú straitéiseach torainn a chur chun cinn, leanfaidh an tÚdarás ag oibriú ar staidéir iar-mheasúnaithe EIA in 2012, agus béim nach beag ar thrasrianta sruthchúrsa, tástáil in situ a dhéanamh ar bhacainní torainn agus ar bhearta maolaithe éiceolaíochta.

Seandálaíocht

In 2011, chuir an tÚdarás méid suntasach oibreacha seandálaíochta chun cinn ar bhóithre náisiúnta. Áiríodh leis seo oibreacha suíomh a chur i gcrích ar roinnt scéimeanna, ar nós Sheachbhóthar N22 Thrá Lí agus Sheachbhóthar N25 Ros Mhic Thriúin agus tús a chur le hoibreacha ar thionscadail ar nós Limistéar Seirbhíse M9 Chill

Chuillinn agus Scéim Ilairde N4 na nDúnta atá i ngar don Mhuileann gCearr.

D'oibrigh an tÚdarás go dlúth le húdaráis áitiúla leis an mbaol seandálaíochta a íoslaghdú ar bhreis agus 60 obair shábháilteachta, mionobair agus scéim dhroichid. Tá dul chun cinn leanúnach á dhéanamh ar thuarascálacha tochailt seandálaíochta ar scéimeanna bóithre náisiúnta, agus rinneadh 94% de na tuarascálacha ar imscrúduithe a chuir faoi bhráid an Údaráis agus na gcomhlachtaí reachtúla oidhreachta cheana féin. Beidh fáil ar na tuarascálacha seo lena n-íoslódáil in 2012.

I rith na bliana, b'ann do scaipeadh leanúnach na dtorthaí seandálaíochta ó scéimeanna bóithre náisiúnta, ar leibhéal réigiúnach agus náisiúnta, lena n-áirítear léachtanna, seimineáir agus foilsiú trí mhonagraf agus an seascú eagrán de *Seanda*, Irisleabhar Seandálaíochta an NRA. I gcomhar le hInstitiúid Seandálaithe na hÉireann, bhí fóram poiblí ar siúl i nGaillimh ar ábhar lenar bhain Seandálaíocht a Chur in Iúl.

D'fhonn comóradh 10 mbliana a cheiliúradh ó ceapadh Seandálaithe Tionscadail le seandálaíocht ar scéimeanna bóithre náisiúnta a bhainistiú, thug an tOllamh Martin Carver (Eagarthóir an irisleabhair *Antiquity* ar a bhfuil cáil idirnáisiúnta agus Ollamh Emeritus Ollscoil York) léacht bhunphrionsabail. Ag a léacht, leag an tOllamh Carver obair sheandálaíochta an Údaráis laistigh de chomhthéacs domhanda, a léirigh roinnt de na príomhláidreachtaí atá ag cur chuige an NRA, lena n-áirítear "pleanáil agus dearadh ilghuthach, tochailt fhairsing limistéir, anailís dhomhain a chuireann leis an díbhinn taighde, sintéis shamhlaíoch atá cairdiúil le daoine agus foilseacháin thráthúla inrochtana."

Foilsíodh roinnt leabhair nua sheandálaíochta in 2011, lena n-áirítear *In the Lowlands of South Galway*, a shonraigh torthaí na oibre seandálaíochta ar Scéim M18 Órán Mór go dtí an Ghoirt, *Cois Siúire*, a thug cur síos ar thorthaí tochailtí ar Sheachbhóthar N25 Phort Láirge agus *Past Times, Changing Fortunes*, imeachtaí Sheimineáir Seandálaíochta Náisiúnta 2010 an NRA. Sa mhullach ar na foilseacháin seo den NRA,

thacaigh an tÚdarás le foilsiú dhá leabhar ina sonraítear torthaí oibreacha seandálaíochta ar scéimeanna bóithre náisiúnta:

Archaeological Excavations at Tullahedy County Tipperary: Neolithic settlement in North Munster and Monuments, Memory and Maps: discovering Kilkenny's landscape heritage.

Bonneagar Leathanbhanda

I ndiaidh gur ritheadh an tAcht um Rialú Cumarsáide (Seirbhísí Ardráta agus Bonneagar Cumarsáide Leictreonaí), 2010, caithfidh oibreoirí líonra a thabharfaidh faoi oibreacha bóthair (i.e. oibreacha lena mbaineann bunú, síneadh, ionadú, deisiú, baint agus cothabháil bonneagar cumarsáide leictreonaí faoi thalamh agus an bonneagar fisiciúil lena mbaineann) ar an uile bhóthar náisiúnta iarratais toilithe a thabhairt isteach chuig an Údarás um Bóithre Náisiúnta, seachas chuig an údarás cuí bóithre, faoi mar a bhíodh i gceist roimhe seo. Faoin Acht, ní mór don Údarás dul i gcomhairle leis an údarás/na húdaráis bóithre atá i gceist sula ndéantar cinneadh faoi iarratais toilithe.

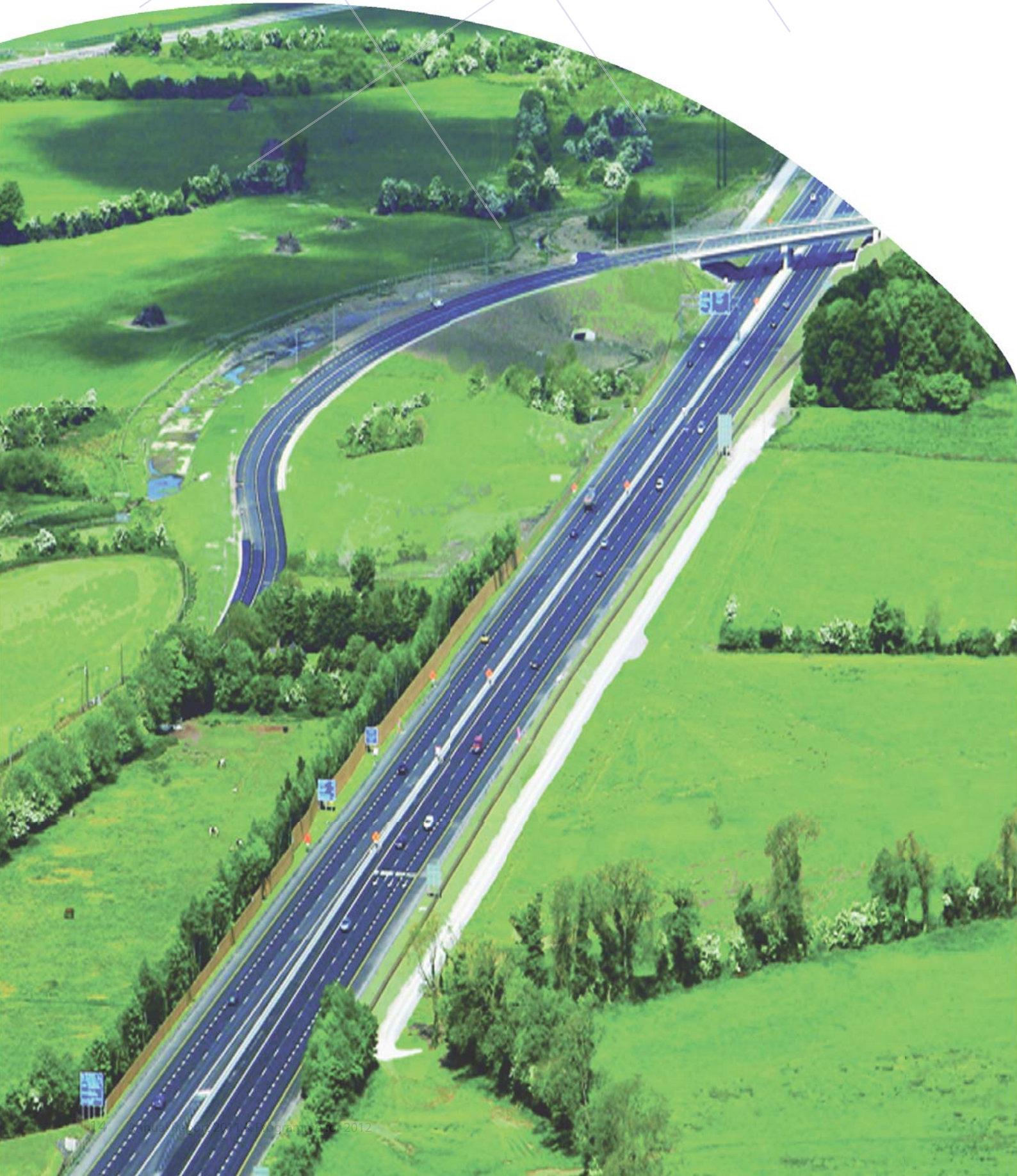
Déanann Acht 2010, a dhéanann roinnt leasaithe suntasacha ar an Acht um Rialáil Cumarsáide, 2002, foráil, freisin, do dhéanamh scéimeanna ag an Údarás um Bóithre Náisiúnta ina leagtar amach beartais an Údaráis i dtaca le (a) úsáid acmhainn na mbóithre faoi thalamh, lena n-áirítear coinníollacha a d'fhéadfaí a ghearradh i dtóilíú, agus (b) athruithe a d'fhéadfadh an tÚdarás a chur i bhfeidhm ar oibreoirí líonra d'úsáid duchtanna ar bhóithre náisiúnta. Is féidir na scéimeanna lena mbaineann a fheiceáil/a íoslódáil ar láithreán gréasáin an Údaráis ag www.nra.ie/roadworks.

Pleanáil um Úsáid Talún

Tá feidhm reachtúil ag an Údarás i gceisteanna pleanála, agus déantar iarratais áirithe pleanála a chur ar aghaidh chuig an Údarás faoi chúinsí áirithe, amhail a leagtar amach sna rialacháin Pleanála agus Forbartha. Ina theannta sin, tá ag an Údarás feidhm maidir le pleananna forbartha údaráis áitiúil, criosanna forbartha straitéisí agus pleananna bonneagair straitéisigh atá ar an gcuma chéanna.

D'éisigh an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil treoirlínte Pleanála Spásúla agus Bóithre Náisiúnta, a léiríonn beartas reatha an Rialtais sa limistéar seo, a théann i ngleic le saincheistanna ar féidir leo bheith conspóideach, ar nós comharthaíochta agus rochtana ar bhóithre náisiúnta. Déanann na treoirlínte seo, a eisíodh in Eanáir 2012, aon neamhchinnteacht a dhíbirt i leith na mbreithnithe cuí beartais, agus feidhmeanna, faoi seach, na nGníomhaireachtaí éagsúla Stáit atá bainteach, agus tá fáilte mhór chaoi rompu.

Caibidil 4

Faisnéis faoin Údarás um Bóithre Náisiúnta

Bunú agus Sainchúram

Bunaíodh an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta go foirmiúil mar chomhlacht neamhspleách poiblí faoi Acht na mBóithre, 1993. Is é ár mbuntasc soláthar líonra sábháilte agus éifeachtach bóithre náisiúnta a chinntiú (tá feidhmeanna sonracha an Údaráis leagtha amach in Alt 19 den Acht, arna leasú ag Acht na mBóithre, 2007). Go ginearálta, tugann údaráis áitiúla faoi oibreacha um dhearadh, tógáil agus cothabháil bóithre, ar son an Údaráis um Bóithre Náisiúnta.

Ceapann an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, baill de Bhord an Údaráis, agus aird ar a dtaithí agus ar a n-inniúlacht i limistéir ábhartha, lena n-áirítear bóithre, iompar, tionsclaíocht, cúrsaí tráchtála, airgeadais nó ábhair chomhshaoil.

Seirbhís do Chustaiméirí

Tá an tÚdarás tiomanta do sheirbhís ghairmiúil, éifeachtúil agus mhúinte a chur ar fáil dár gcustaiméirí uile. Leagtar amach ar ár gCairt Chustaiméirí agus ar an bPlean níomhaíochta do Chustaiméirí sonraí faoi chaighdeán agus faoin leibhéal seirbhíse ar féidir lenár gcustaiméirí bheith ag súil leis agus iad ag déileáil leis an Údarás. Is féidir cóipeanna de na cáipéisí lena mbaineann a fháil ag www.nra.ie.

An Ghaeilge

Tá an tÚdarás go hiomlán tiomanta do cheanglais Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 a chomhlíonadh, agus rinne siad Ráiteas Beartais a fhoilsiú maidir le hÚsáid na Gaeilge in Eanáir 2010, ar a bhfuil fáil lena fheiceáil/íoslódáil ar láithreán gréasáin an Údaráis ag www.nra.ie.

Inrochtaineacht

Tá ag an Údarás Coiste Rochtana i mbun feidhme

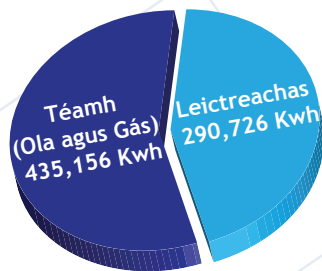
ar a bhfuil an cúram cinntiú go dtugtar aird iomlán do cheanglais an Achta Míchumais, 2005. D'oibrigh an Coiste an-dícheallach ó bunaíodh é in 2008 lena chinntiú, chomh fada agus is féidir, go bhfuil fáil ar an uile bheart agus áis chuí do chustaiméirí atá faoi mhíchumas fisiciúil nó intleachtúil. I measc na mbearta a tugadh isteach tá córas lúb ionductaithe le cabhrú do dhaoine lagéisteacha sa láthair fáiltithe agus sa seomra cruinnithe; spásanna páirceála do thiománaithe faoi mhíchumas, láithreán gréasáin an NRA a nuashonrú d'fhonn caighdeán W3C WAI-AA a chomhlíonadh go hiomlán lena chinntiú go bhfuil an láithreán gréasáin inrochtana do chách agus go bhfoilsítear cáipéisí corparáideacha ar bhealach atá sóiléir agus gan béarlagair a áireamh chomh fada agus is féidir. Ina theannta sin, cuireadh oiliúint chomhionannas míchumais ar fáil don fhoireann le feachtas ar shaincheisteanna inrochtaineachta do chustaiméirí inmheánacha agus seachtracha araon.

Tuairisciú um Éifeachtúlacht Fuinnimh ag Comhlachtaí den Earnáil Phoiblí

Mar chuid d'athbhreithniú cuimsitheach ar úsáid fuinnimh ar thug an earnáil phoiblí faoi, d'iarr an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha mar aon le hÚdarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI) go dtuairiscítear úsáid fuinnimh san fhormáid mholta a leanas agus go rachfar i mbun bearta, mar aon le gníomhaíochtaí beartaithe, i dtreo éifeachtúlachtaí níos fearr fuinnimh sna tuarascálacha bliantúla. Tugann an fhaisnéis a leanas miondealú mionsonraithe ar chomhlíonadh an Údaráis um Bóithre Náisiúnta na hiarrata seo.

Éifeachtúlachtaí Fuinnimh

An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta
Úsáid Fuinnimh 2011

Úsáid Iomlán Fuinnimh in 2011
725,882 Kwh

Bearta a ndéachas ina mbun in 2011 maidir le hÉifeachtúlachtaí Fuinnimh

- Bhunaigh an tÚdarás Coiste Fuinnimh d'fhonn tionscnaimh choigilte fuinnimh a shainaithint agus a chur i bhfeidhm
- Thug an SEAI faoi athbhreithniú ar oifigí an Údaráis in Aibreán 2011 agus rinneadh moltaí do choigiltí fuinnimh. Rinne an Coiste Fuinnimh athbhreithniú ar thograí coigilte fuinnimh mar aon le tosaíocht a dhéanamh díobh agus na moltaí a chur san áireamh.
- Forbraíodh Sonóg Fuinnimh agus is í an tsiombail um choigilt fuinnimh don Údarás.
- Bhunaigh an tÚdarás Clár Deiseanna um choigilt fuinnimh, amhail a mhol an SEAI.
- Tá Comhordaitheoir Fuinnimh ag feidhmiú a d'fhreastail ar Oiliúint ar Mhapáil Fuinnimh ar a raibh an SEAI ina n-óstach.
- D'fhorbair an tÚdarás Beartas Fuinnimh.
- Cuireadh Feachtas um Fheasacht ar Fhuinneamh i bhfeidhm lenar áiríodh cur i láthair don fhoireann maidir le tábhacht coigilt fuinnimh. Áiríodh leis, chomh maith, sraith feachtais phóstaeir leis an bhfoireann a spreagadh chun fuinneamh a chaomhnú agus chun seo a chur in iúl dóibh.
- Chuir an tÚdarás clár um fheasacht ar shoilsiú i bhfeidhm a spreagann an fhoireann chun
- lasca a mhúchadh nuair nach dteastaíonn siad, agus bhain sé seo coigiltí measta 8,025kWh amach.
- Rinneadh spotsoilse halaigine 50W a ionadú

ag lampaí LED coigilte fuinnimh, agus bhain seo coigiltí measta 4,000kWh amach.

Bearta a Bheartaítear do 2012 maidir le hÉifeachtúlachtaí Fuinnimh

- Leanúint leis an gClár um Fheasacht ar Fhuinneamh.
- Leanúint leis na moltaí ó athbhreithniú an SEAI a chur i bhfeidhm, de réir mar is cuí.
- Soilsiú fluaraiseach T8 a ionadú ag feadáin T5, arb ionann seo agus coigilt mheasta 1,053kWh.
- Coigilteoirí Fuinnimh a shannadh ar gach urlár d'fhonn a chinntiú go múchtar soilse.
- Leanfar leis an gClár Deiseanna a nuashonrú agus le smaointí a chur i bhfeidhm de réir mar is cuí.
- Meabhrúchán ríomhghinte le soilse agus trealamh oifige a mhúchadh, ar coigilt mheasta 3,250 kWh é seo.
- Scrúdú a dhéanamh ar thabhairt isteach bhraiteoirí gluaisne sa soilsiú i limistéir choiteann agus i seomraí cruinnithe.

Rialachas Corparáideach

Cuireann an Cód leasaithe Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, a d'eisigh an Roinn Airgeadais athruithe ar an reachtaíocht agus treoirlínte riaracháin a chur i gcuntas ag a bhfuil impleachtaí don chreatlach rialachais do Chomhlachtaí Stáit. Is éard atá i gceist leis an gCód Cleachtais na córais, na struchtúir agus na próisis atá in eagraíocht a bhaineann le déanamh cinntí, freagracht, rialuithe agus iompar san eagraíocht. Tá saincheanglas ar an Údarás, de bhua a reachtaíocht bhunaithe, le feidhmiú i gcomhréir le beartais a d'ordaigh an Rialtas. Ina theannta sin, tá ceanglas ar an Údarás feidhmiú i gcomhréir le réimse ceanglais reachtúla agus eile lena mbaineann i gcomhthéacs a bhfeidhmeanna éagsúla, ina measc siúd, ceanglais fostóra, údaráis reachtúil agus soláthróir seirbhísí. Ina leith seo, ní mór don Údarás a dhearbhu don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt go bhfuil siad go hiomlán comhlíontach le forálacha an an Chóid leasaithe Chleachtais.

Cheadaigh Bord an Údaráis an an Cód leasaithe Cleachtais um Rialachas an Údaráis um Bóithre Náisiúnta i Márta 2011

Bainistiú Riosca

Tugann an tÚdarás faoi bhainistiú riosca i gcomhréir le caighdeáin rialachais agus freagrachta atá in oiriúint do Ghníomhaireachtaí Stáit. Déantar nuashonrú rialta ar bheartais agus ar phleananna bainistithe riosca an Údaráis.

Iniúchadh agus an Coiste Iniúchta

Tá an tÚdarás faoi réir iniúchta ag an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste. Déanann Coiste Iniúchta an Údaráis maoirsiú ar fheidhm an Iniúchta Inmheánaigh agus cuireann siad comhairle ar an mBord maidir le hoibriú agus le forbairt na feidhme sin. Tháinig an Coiste Iniúchta le chéile cúig huaire le linn 2011. Leagtar amach i bPlean Iniúchta Inmheánaigh 2011, a cheadaigh an Bord agus ar a ndéanann an Coiste Iniúchta monatóireacht, obair an Iniúchta Inmheánaigh don bhliain, lena n-áirítear:

- Iniúchadh inmheánach – amhail a cheanglaítear i gcomhréir leis an gCód Cleachtais um Rialachas an Údaráis um Bóithre Náisiúnta.
- Athbhreithniú seachtrach – tabhairt faoi athbhreithnithe ar leibhéal an údaráis áitiúil le monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh cheanglais an Údaráis um íocaíocht deontais náisiúnta bóithre.
- Iniúchadh AE – tabhairt faoi obair iniúchta ar leibhéal an údaráis áitiúil mar chuid den réiteach agus den dearbhú d'éilimh ar dheontais AE i ndáil le tionscadail bhóithre náisiúnta.

Ina theannta sin, tá ceanglas ar an Údarás tabhairt faoi obair maidir le cláir/tionscadail chomh-mhaoinithe AE. Ní mór don phlean bheith solúbtha a dhóthain le freastal ar shannadh eile, is féidir a shocrú gan mórán fógra.

Freastal Bhaill de Bhord an NRA ar Chruinnithe an Bhoird in 2011			
Tháinig an Bord le chéile 11 uair			
Ball den Bhord	Líon na gCruinnithe i dTeideal Freastal orthu	Líon na gCruinnithe ar freastalaíodh orthu	Nóta
Peter Malone (Cathaoirleach)	11	11	
Fred Barry (POF)	11	11	
Eddie Breen	4	3	Téarma arna chríochnú an 21 Aibreán 2011
Eric Fleming	11	10	Téarma arna chríochnú an 14 Nollaig 2011
Eugene Moore	4	3	D'éirigh as an mBord an 15 Aibreán 2011
Colm Lonergan	11	8	Téarma arna chríochnú an 14 Nollaig 2011
Clifford Kelly	11	10	
Anne Butler	11	11	
Margaret O'Mahony	11	5	
Jaqueline Cross	11	9	
Robert Rowan	11	10	
James Donlon	8	8	Ceaptha leis an mBord an 8 Márta 2011
David O'Connor	5	4	Ceaptha leis an mBord an 27 Meitheamh 2011
Declan J Walsh	1	1	Ceaptha leis an mBord an 9 Samhain 2011

An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997

Tháinig an tAcht um Íoc Pras Cuntas i bhfeidhm ar 2 Eanáir 1998 faoi ordú Aire ar 4 Meitheamh 1997. Tagann an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta faoi scáth an Achta. Seo a leanas tuairisc ar chleachtais íocaíochta an Údaráis i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2011 de réir mar a éilítear in Alt 12 den Acht.

Tá de pholasaí ag an Údarás um Bóithre Náisiúnta cinntiú go n-íoctar gach sonrasc éilimh go pras. Tá córais agus nósanna imeachta ar leith curtha ar bun ionas gur féidir gach sonrasc a leanúint agus d'fhonn a chinntiú go ndéantar íocaíochtaí roimh an dáta atá dlite. Logáiltear sonraisc gach lá agus tugtar fúthu ar bhonn córais d'fhonn cinntiú go ndeimhnítear iad agus go gcuirtear ar aghaidh iad chun a n-íoctha gan mhoill. Déantar íocaíochtaí de réir mar is gá d'fhonn íoc pras a chinntiú.

Tá na rialuithe sin leagtha amach d'fhonn cinnteacht réasúnta, seachas lánchinnteacht, a thabhairt nach dtarlóidh neamh-chomhlíonadh ábharach maidir leis an Acht.

I rith na bliana atá faoi chaibidil íocaíodh cuntais uile an Údaráis in am, eadhon, taobh istigh de na teorainneacha ama a shonraítear san Acht, agus dá réir sin, ní raibh aon ús le híoc.

Príomhfheidhmeannach

19 Nollaig 2011

Ráitis airgeadais

Bliain chríochnaithe 31ú Nollaig 2011

Tuairisc Ard-reachtóirí agus an tArd-Iniúchóra	21
Ráiteas Freagrachtaí an Údarás	22
Ráiteas ar Rialú inmheánach airgeadais	23
Polasaithe Cuntasaíochta	24
Cuntais Ioncaim agus Caiteachais	
• Forbairt agus Cothabháil Bóithre	25
• Riarachán	26
Ráiteas aitheanta iomlán Gnóthacháin agus Caillteanais	27
Clár Comhardaithe	28
Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	29
Nótaí chuig na Ráitis Airgeadais	30

Ard-Reachtair Cuntas agus CisteTuarascáil faoi bhráid Tithe an Oireachtais

An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta

Rinne mé iniúchadh ar na ráitis airgeadais an Údaráis um Bóithre Náisiúnta don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2011 faoi Acht na mBóithre 1993. Cuimsíonn na ráitis airgeadais, rudaí a ullmhaíodh de réir na bpolasaithe cuntasáíochta atá leagtha amach iontu, na polasaithe cuntasáíochta, cuntas ioncaim agus caiteachais forbairt agus cothabháil bóithre, an cuntas ioncaim agus caiteachais riarachán, an ráiteas gnóthachan agus caillteanas aitheanta lomlán, an clár comhardaithe, an ráiteas ar shreabhadh airgid agus na nótaí gaolmhara. Is é an creat tuairiscithe airgeadais a cuireadh i bhfeidhm agus na cuntais á n-ullmhú ná dlí infheidhme agus Cleachtas Cuntasáíochta a nGlactar go Ginearálta leis in Éirinn.

Freagrachtaí Chomhaltaí an Údaráis

Tá an tÚdarás freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú, as a chinntiú go dtugann siad léargas fíor agus cothrom ar staid ghnóthaí an Údaráis, ar a ioncam agus caiteachas, agus as rialtacht na n-idirbheart a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Is é an fhreagracht atá orm iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais agus tuairisc a thabhairt orthu de réir dlí infheidhme.

Déanaim m'iniúchadh trí thagairt a dhéanamh do bhreithnuithe speisialta a ghabhann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíochta agus lena n-oibriocht.

Déanaim m'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchadh (An Ríocht Aontaithe agus Éire) agus ag cloí le Caighdeán Eiticiúla d'Iniúcháirí de chuid an Bhoird Chleachtais Iniúchta ag an am céanna.

Scóp Iniúchta na Ráiteas Airgeadais

I rith iniúchta, ní mór fianaise a fháil faoi na méideanna agus na nochtaí sna ráitis airgeadais, fianaise leordhóthanach a thabharfadh deimhniú réasúnta go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíráitis ábhartha, cibé ar calaois nó earráid is cúis leo. Áirítear air sin measúnú ar na nithe seo a leanas:

- cibé an bhfuil na beartais chuntasáíochta oiriúnach d'imthosca an tÚdaráis, agus ar cuireadh i bhfeidhm go

comhsheasmhach agus ar nochtadh ar shlí leordhóthanach iad

- réasúnacht na meastachán cuntasáíochta suntasach a ndéantar agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus
- cur i láthair foriomlán na ráiteas airgeadais.

Lorgaim fianaise chomh maith faoi rialtacht na n-idirbheart airgeadais le linn an iniúchta.

Tuairim ar na Ráitis Airgeadais

Is é mo thuairim go dtugann na ráitis airgeadais, a ullmhaíodh i gceart de réir Chleachtas Chuntasáíochta a nGlactar go Ginearálta leis in Éirinn, léargas fíor agus cothrom ar riocht ghnóthaí an Údaráis ar an 31 Nollaig 2011 agus ar a ioncam agus ar a chaiteachas don bhliain dar críoch sin.

Is é mo thuairim go bhfuil leabhair chuntais chuí á gcoimeád ag an Údarás. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais.

Ábhair lena dTuairiscim trí Eisceacht

Tuairiscim trí eisceacht

- mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe go léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- má thugann m'iniúchadh aon chás ábhartha nár feidhmíodh suimeanna airgid chun na geríoch a bhí beartaithe ar aird, nó sa chás nach mbíonn na hidirbhearta ag cloí leis na húdaráis a dhéanann rialú orthu, nó
- mura léiríonn an Ráiteas ar Rialú Airgeadais Inmheánach comhlíonadh an tÚdaráis leis an gCód Cleachtais do Rialachas Chomhlachtaí Stáit, nó
- má fhaighim go bhfuil nithe ábhartha eile ann a bhaineann leis an tslí a ndearnadh gnó poiblí.

Níl aon ní le tuairisciú agam maidir leis na cúrsaí sin a dhéantar a thuairisciú trí eisceacht.

Seamus McCarthy
Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste
21 ú Nollaig 2012

RÁITEAS DE FREAGRACHTAÍ AN ÚDARÁIS

Faoi Alt 5 (2) den Tríú Sceideal de hAcht na mBóithre, 1993, tá dualgas ar an Údarás um Bóithre Náisiúnta (an t-Údarás) ráitis airgeadais a hullmhú i gcaoi a bhadh siad in ann a bheith formheasta ag an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt le cead ón Aire Caiteachais Phóiblí agus Athchóirithe.

Nuair atá an Údarás ag ullmhú na ráitis airgeadais seo, ní mór don Údarás:

- Polasaithe cuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go leanúnach;
A chinntiú go mbaineann réasúnaíocht agus ciall le haon breithiúnas nó meastachán a déantar ;
- A shonrú ar leanadh caighdeáin cuntasaíochta inabhartha, maidir le haon imeachtaí ábhartha a tháinig chun solais agus mínithe sna ráitis airgeadais; agus
- Na ráitis airgeadais a hullmhú ar an mbunús gnóthais leantaigh nuna bhfuil sé míoiriúnach a ghlacadh go leanfaidh an t-Údarás ar aghaidh ag oibriú.

Tá freagracht ar an Údarás leabhair chuntas chruinn a choineál a thaispeánann le cruinneas réasúnta, aon am, staid airgeadais an Údarais agus a ligeann don Údarás go bhfuil na ráitis airgeadais in oiriúint le hAlt 5 den Tríú Sceideal an Achta. Tá freagracht ar an Údarás a chuid sócmhainní a chosaint agus céimeanna réasúnta a thógáil chun calaois nó aon mírialtachais eile a sheachaint agus a bhrath.

Thar ceann an Údarais:

 Cathaoirleach

 Príomhfheidhmeannach

19 Nollaig 2012

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS

Freagracht don Chóras Rialú Inmheánach Airgeadais

Thar ceann Bord an Údaráis, glacaim le freagracht le cinntiú go gcuirtear córas ar rialú inmheánach airgeadais éifeachtach i bhfeidhm go leanúnach.

Ní féidir leis an gcóras urrús iomlán a chur ar fáil, ach urrús réasúnta, go gcosnaítear sócmhainní, go gceadaítear idirbhearta go hoiriúnach agus go gcuirtear iad i dtaifead agus go seachnaítear botúin nó neamhrialtachtáil nó go brathtar iad in am.

Príomh-nósanna Imeachta

Tá céimeanna tótha ag an mBord le cinntiú go bhfuil timpeallacht rialaithe oiriúnach i bhfeidhm trí:

- cód cleachtais a ghlacadh do rialachas an Údaráis;
- cultúr láidir cuntasachta a chothú ar fud na heagraíochta;
- ag cinntiú go bhfuil siad ag comhlíonadh riachtanais a bhaineann leis an ndearbhú leas a shoilítear sna hEiticí in Achtanna Oifige Phoiblí agus cuid 40 de hAcht na mBóithre 1993;
- cruinnithe bord a chur ar siúl go rialta; agus
- Coiste Iniúchta a bhunadh chun monatóireacht a dhéanamh ar eagraíochtaí.

Rinne an t-Údarás measúnú riosca foirmeálta chun na príomh-rioscanna a bhí os comhair na heagraíochta a shoiléiriú. Ullmhaíodh clár de rioscanna corporáideacha agus cheadaigh an Bord polasaí de bhainistíocht riosca. D'athbhreithnigh an t-Údarás go cruinn an creat atá acu faoi láthair de bhainistíocht riosca le linn 2010.

Tá an córas rialú inmheánach airgeadais bunaithe ar fhramú d'eolais bainistíochta rialta, nósanna imeachta riaracháin agus san áireamh deighilt dualgaí agus córas toscaireachta agus cuntasachta. Go háirithe, tá na pointí a leanas san áireamh:

- Córas buiséid cuimsitheach atá socruithe agus athbhreithnithe ag an mBord;
- Sannadh ar fhreagrachtaí airgeadais agus cuntasacht ag leibhéal bainistíochta;
- Athbhreithniú rialta ó bhainistíocht shinsearach agus an Bord tuairiscí tréimhsiúla agus tuairiscí bhliantúla airgeadais a thaispeánann feidhmíocht airgeadais i gcoinne buiséid ;
- ag gearradh siar ar chead íocaíocht amach d'airgead do dhaoine ceadaithe;
- córais curtha i bhfeidhm a chinntíonn sláine córais teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide;
- córais airgeadais ríomhairithe agus san áireamh cuntaíocht, párolla, éilimh caiteachais agus clár sócmhainní sheasta; agus
- polasaí soiléir ar sholáthar

Tá feidhm Iniúchadh Inmheánach ag an Údarás a hoibríonn leis an bhframú den Chód na gCleachtais is fear atá leagtha amach i gCód Cleachtais do Rialachán na gComhlachtaí Stáit d'obair iniúchadh inmheánach. Léirítear an riosca atá os comhair na comhlachta trí anailís.

Tá monatóireacht an Bhoird agus athbhreithniú ar éifeachtachtaí an chórais do rialú inmheánach airgeadais ag fáil eolais ó obair an iniúchta inmheánach, an Coiste Iniúchta, a dhéanann maoirseacht ar an Iniúchadh Inmheánach. An fhoireann Fheidhmeach taoh istigh den Údarás le freagracht ar an bhforbairt agus cothabháil den fhramú smachta airgeadais; agus ráitis tugtha ag an Ard-reachtair agus an t-Ard-Iniúcháir ina litir bhainistíochta ná tuairiscí eile.

Athbhreithniú bhliantúil ar Rialuithe

Dearbhaím gur rinne an Coiste Iniúchta thar ceann an Bhoird, athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais Rialuithe inmheánach airgeadais.

Sínithe thar ceann an Bhoird

Cathaoirleach

19 Nollaig 2012

POLASAITHE CUNTASÍOCHTA

1 Ginearálta

Bunaíodh an t-Údarás go foirmeálta mar chomhlacht reachtúil neamhspleách faoi hAcht na mBóithre, 1993, le cur i bhfeidhm ar an 1ú Eanáir 1994. Is é príomhfheidhm an Údaráis, faoi chuid 17 de hAcht na mBóithre, ná a chinntiú go bhfuil soláthar ar chóras na mBóithre Náisiúnta éifeachtach agus slán.

2 Bunús Ullmhacháin

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhunús fabhráithe ach i gcás faoi bhun, faoin gcostas coinbhinsiún stairiúil. Beidh sé de réir dhlí infheidhme agus caighdeán cuntasíochta eisithe ag an mBord caighdeán cuntasíochta agus fógartha ag Cuntasóirí Deimhnithe na hÉireann (cleachtas atá glactha go ginearálta in Éirinn). Tá na ráitis airgeadais i bhformáid ceadaithe ag an Aire Iompair, Turasóireachta, agus Spóirt le cead ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

3 Deontais Stáit

Is frithchaitheamh iad an na deontais stáit ar an méid atá faighte ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt sa bhliain.

4 Aisíocaíochtaí Deontais

Is frithchaitheamh iad na haisíocaíochtaí Deontais ar an méid atá faighte ón Údarás Áitiúil sa bhliain.

5 Ioncam Dola

Is frithchaitheamh é ioncam dola ar airgead faighte, glanmhéid íocaíochtaí idir-oibritheachta agus táillí agus CBL, i leith dol bailithe

6 Caiteachais Deontais Bóithre

Is deontais a íocadh sa hliain iad na figiúirí a taispeántar

7 Comhpháirtíocht Phríobháideach Phoiblí

Chuaigh an t-Údarás isteach i gcúpla Conradh comhpháirtíochta Phríobháideacha Phoiblí faoina ndéanann é ranníocaí do thógáil bóithre agus costais oibriúcháin. Faoi na conradh seo, d'fhéadfadh an t-Údarás a bheith i dteideal ruda cuid den iocam tuillte ag an oibreoir Bóthair. Pléitear na ranníocaí mar chaiteachais sna blianta ina bhfuil siad dlite. Athnaítear scaireanna ioncaim sna blianta a faightear iad.

8 Sócmhainní Seasta Inláimsithe agus Dímhneas

Luaitear sócmhainní seasta ag costas níos lú ná dímhneas carntha. Tugtar dímhneas ar bhunús line dhíreach ag na rátaí luaite faoi bhun. Tugtar meastachán go laghdóidh na rátaí na sócmhainní síos go dtí a glanluachanna inréadaithe ag deireadh a saoil:

Troscán, Daingeáin agus Feistis	10%
Fearas (Gan fearas ríomhaireachta)	15%
Fearas Ríomhaireachta	25%

9 Stoic

Tá intomhaltaí díscríofa sa bhliain a ceannaítear iad.

10 Aoisliúntas

Tá scéim pinsin sochair sainmhínithe go soiléir i bhfeidhm ag an údarás. Maoinaítear é go bliantiúil ar bhunús íoc-mar-a-úsáidtear ó hairgead ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus ó ranníocaí bainte as tuarastail foirne. Déantar toise ar dlíteanais scéimeanna pinsin ar bhunús achtúireach ag úsáid modh an n-aonad réamh-mheasta. Is frithchaitheamh iad na Costais Pinsin ar leasa pinsin tuillte ag oibrithe sa thréimhse agus taispeántar iad glan ó ranníocaí na pinsin foirne a choimeádann an t-Údarás. Athnaítear an méid a bhaineann leis an dtáille pinsin mar ioncam go dtí go bhfuil sé inghnóthaithe agus fritháirithe ag deontais faighte sa bhliain chun íocaíochtaí pinsin a chomhlíonadh. Athnaítear gnótháin agus caillteanais achtúireacha a tharlaíonn mar gheall ar athraithe i tuisceana achtúireacha agus ó thaithí barrachais agus easnaimh i Ráiteas iomlán Gnótháin agus Caillteanais don bhliain a tharlaíonn siad. Athnaítear athrú comhfhreagrach sa mhéid inghnóthaithe ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

11 Cuntas Caipitil

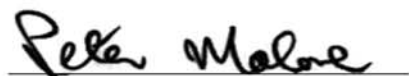
Seasann an Cuntas Caipitil don mhéid ioncaim gan amúchadh le sócmhainní seasta a cheannach.

CUNTAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS UM FHORBAIRT AGUS COTHABHÁLA BÓITHRE DON BHLIAIN CHRÍOCHNAITHE 31Ú NOLLAIG 2011

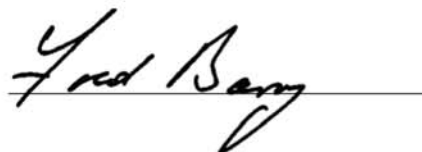
		2011	2010
Ioncam			
	Nóta	€	€
Deontais Stáit:			
Tógáil agus dul chun cinn ar bhóithre	1	674,000,000	1,114,000,000
Tógáil agus feabhsú bóithre Reigiúnacha agus Áitiúla	1	343,000,000	300,000,000
Cothabháil agus bainistíocht Bóithre Náisiúnta	1	48,900,000	52,325,000
Cothabháil agus bainistíocht Bóithre Reigiúnacha agus Áitiúla	1	109,643,656	111,374,128
Oibriúcháin Comhpháirtíocht Phoiblí Phríoháideach	1	81,341,624	43,178,000
Aisíocachtaí Deontais	2	3,960,259	9,673,348
Ioncam Dola	3	97,803,747	104,059,407
Fáltais éagsúla	4	1,785,302	687,682
Aistriú go Cuntas Caipitil		1,360,434,588 (185,000)	1,735,297,565 (2,195,559)
		1,360,249,588	1,733,102,006
Caiteachais			
Tógáil agus feabhsú bóithre	17(a)	865,326,530	1,187,811,858
Cothabháil agus bainistíocht bóithre	17(b)	161,284,284	164,443,219
Comhpháirtíocht Phoiblí Phríoháideach agus Dol	18	344,202,739	377,706,287
Easnamh ar dhiúscairt de Shócmhainní Seasta		584,997	0
		1,371,398,550	1,729,961,364
(Easnamh) / Barrachas don Bhliain		(11,148,962)	3,140,642
Barrachas / (Easnamh) ag Tús na Bliana		2,768,687	(371,955)
(Easnamh) / Barrachas ag Deireadh na Bliana		(8,380,275)	2,768,687

Tá Polasaithe Cuntasaíochta, Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1-19 mar chuid de na Ráitis Airgeadais a leanas:

Thar ceann an Údaráis:

Cathaoirleach

Príomhfheidhmeannach

19 Nollaig 2012

RIARACHAN

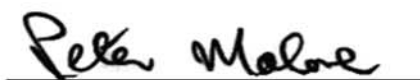
CUNTAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS

BLIAIN CHRÍOCHNAITHE 31U NOLLAIG 2011

		2011	2010
Ioncam	Nótaí	€	€
Deontais Stáit		13,748,000	14,548,000
Glanmhéid Cistiú iarchurtha don Phinsin	8(c)	3,375,311	3,190,252
Fáltais Éagsúla	4	150,725	155,747
		<hr/>	<hr/>
Aistriú ó Chuntas Caipitil	5	17,274,036 296,939	17,893,999 326,824
		<hr/>	<hr/>
		17,570,975	18,220,823
		<hr/>	<hr/>
Caiteachais			
Tuarastail agus ÁSPC	6	9,584,294	10,121,910
Costais Pinsin	8(a)	4,021,534	4,088,244
Taisteal		509,917	564,929
Costais Riaracháin Eile	9	913,323	1,011,164
Costais Lóistín	10	1,797,693	1,825,535
Dímheas	11	448,797	451,910
Táillí agus Costais na Stiúrthóirí	7	78,504	79,809
		<hr/>	<hr/>
		17,354,062	18,143,501
		<hr/>	<hr/>
Barrachas don Bhliain		216,913	77,322
Barrachas ag Tús na Bliana		213,937	136,615
		<hr/>	<hr/>
Barrachas ag Deireadh na Bliana		430,850	213,937
		<hr/>	<hr/>

Tá na Polasaithe Cuntasaíochta, Ráiteas Sreahadh Airgid agus Nótaí 1-19 mar chuid de na Ráitis Airgeadais a leanas.

Thar ceann an Údaráis:

Cathaoirleach

Príomhfheidhmeannach

19 Nollaig 2012

RÁITEAS DE GHNÓTACHHÁIN AGUS CAILLTEANAIS AITHEANTA IOMLÁN

DON BHLIAIN CHRÍOCHNAITHE 31 NOLLAIG 2011

	Nóta	2011 €	2011 €	2010 €	2010 €
Barrachas/(Easnamh) don bhliain					
- Forbairt agus Cothaháil Bóithre			(11,148,962)		3,140,642
- Riarachán			216,913		77,322
Gnóthacháin Taithí ar Dlíteanaís Scéimeanna Pinsin	8(d)	2,235,311		4,765,252	
Athruithe Bon Tuisceanna faoi Luach Láithreach Ar Dlíteanaís Scéimeanna Pinsin	8(d)	(5,208,000)		(2,275,000)	
(Caillteanaís)/Gnóthacháin achtúireacha ar Dlíteanaís Pinsin	8(b)	(2,972,689)		2,490,252	
Athrú ar Chistiú Pinsin Iarchurtha		2,972,689	0	(2,490,252)	0
(Caillteanaís) /Gnóthacháin iomlán Aitheanta don Bhliain			(10,932,049)		3,217,964

Gluaiseacht i gCuntais Ioncaim agus Caiteachais

	2011 €	2010 €
Cuntais Ioncaim agus Caillteanaís ar an 1ú Eanáir	2,982,624	(235,340)
(Caillteanas) / Gnóthacháin Iomlán Aitheanta don Bhliain	(10,932,049)	3,217,964
Cuntais Ioncaim agus Caiteachais ar an 31ú Nollaig	(7,949,425)	2,982,624

Tá na Polasaithe Cuntasaíochta, Ráiteas Sreabhadh Airgid agus Nótaí 1-19 mar chuid de na Ráitis Airgeadais a leanas:

Thar ceann an Údaráis:

 Cathaoirleach

 Príomhfheidhmeannach

19 Nollaig 2012

CLÁR COMHARDAITHE AR AN 31 NOLLAIG 2011

Sócmhainní Seasta	Nóta	2011 €	2011 €	2010 €	2010 €
Sócmhainní Inláimhsithe	11		3,542,321		3,654,260
Sócmhainní Láithreacha					
Féichiúnaithe agus Aisíochtaí Airgead ar Fáil agus sa Bhanc	12	2,846,751 2,675,729		20,259,575 351,741	
		5,522,480		20,611,316	
Lúide Dliteanais Reatha					
Creidiúnaithe agus Fabhruithe: Méideanna atá dlite taobh istigh de bhliain amháin	13	(13,471,905)		(17,628,692)	
Glanmhéid (Dliteanais)/Sócmhainní Reatha			(7,949,425)		2,982,624
Sócmhainní Iomlán Dlite Dliteanais Reatha roimh Pinsin			(4,407,104)		6,636,884
Glanmhéid Dliteanais Pinsin	8(b)		(55,961,000)		(49,613,000)
Cistiú Pinsin Iarchurtha	8(c)		55,961,000		49,613,000
Glanmhéid iomlán (Dliteanais)/Sócmhainní			(4,407,104)		6,636,884
Ionadaithe ag:					
Cuntas Caipitiúil	5		3,542,321		3,654,260
Cuntais Ioncaim agus Caiteachais: Forbairt agus Cothabháil Bóithre Riarachán		(8,380,275) 430,850		2,768,687 213,937	
			(7,949,425)		2,982,624
			(4,407,104)		6,636,884

Tá na Polasaithe Cuntasaíochta, Ráiteas Sreabhadh Airgid agus Nótaí 1-9 mar chuid de na Ráitis Airgeadais a leanas
Thar ceann an Údaráis

RÁITEAS SREABHADH AIRGID DON BHLIAIN CHRÍOCHNAITHE 2011

Réiteach Cuntas ar Ghlanmhéid (Easnamh) oibrithe/(Barrachas) do Ghlan-Insreabhadh Airgid/
Airgead amach ó ghníomhaíochtaí oibrithe

	Nóta	2011 €	2010 €
(Easamh)/ Barrachas ar chuntas Ioncaim agus Caiteachais – Forbairt agus Cothabháil Bóithre		(11,148,962)	3,140,642
Barrachas ar Chuntas Ioncaim agus Caiteachais – Riarachán		216,913	77,322
Aistriú go/ (ó) Chuntas Chapitil – Forbairt agus Cothabháil Bóithre	5	185,000	2,195,559
– Riarachán	5	(296,939)	(326,824)
Ús Baine	4	(71,388)	(63,008)
Easnamh ar Diúscairt Sócmhainní Seasta		584,997	0
Táille Dímhéasa	11	448,797	451,910
Laghú / (Meadú) Réamhíocaíochtaí Féichiúnaithe	12	17,412,824	(20,036,122)
(Laghú) /Meadú i Creidiúnaithe agus Fabhrúithe	13	(4,156,787)	3,803,488
Glan Insreabhadh-Airgid/(Eis-Sreabhadh) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		3,174,455	(10,757,033)
Ráiteas Sreabhadh Airgid			
Glan Insreabhadh-Airgid /(Eis-Sreabhadh) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		3,174,455	(10,757,033)
Toradh ar Infheistíocht:			
Ús Baine	4	71,388	63,008
Gníomhaíochtaí Infheistíochta:			
Fáltais Acmhainní Seasta	11	(1,156,858)	(2,320,645)
Diúscairt Sócmhainní Seasta		235,003	0
Glanmhéid Eis-Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistithe		(921,855)	(2,320,645)
Bainistocht Sócmhainní Leachtacha :			
(Meadú) /Laghú i dTaiscí Gearrthéarmacha		(1,183,189)	11,749,504
Meadú/ (Laghú) in Airgead		1,140,799	(1,265,166)
Imréiteach Glan-Insreabhadh Airgid go Gluaiseacht i nGlan-Chistí			
Meadú/ (Laghú) in Airgead		1,140,799	(1,265,166)
Meadú /(Laghú) i dTaiscí Ghearrthéarmacha		1,183,189	(11,749,504)
Gluaiseacht i nGlan-Chistí		2,323,988	(13,014,670)
Glan-Chistí ar an 1ú Eanáir		351,741	13,366,411
Glan-Chistí ar an 31ú Nollaig		2,675,729	351,741

Tá na Polasaithe Cuntasaíochta agus Nótaí 1-9 mar chuid de na Ráitis Airgeadais.

Thar ceann an Údarais:

Peter Malone

Cathaoirleach

Yvonne Barry

Príomhfheidhmeannach

19 Nollaig 2012

NÓTAÍ DO NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN CHRÍOCHNAITHE 31 NOLLAIG 2011

1 Deontais Stáit

Bhí Deontais Stáit de €1,256.9 m (2010): €1, 620.9 m) faighte i 2011 ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Tugan an t-Aontas Eorpach maoiniú don Chlár um Fhorbairt agus Cothabháil Bóithre den Údarás faoi Cláracha Cistí Struchtúracha na hÉireann 2007-2013. Fuaireadh €3.1 m a bhain le tréimhsí roimh 2011 ón gCiste Larnach an Aontais Eorpaigh faoin gClár Oibrithe an Teorann, Lár na Tíre agus an Iarthar. Fuaireadh €1.1m maidir leis an gClár Greasáin Tras-Eorpach Iompartha do 2011 agus tréimhsí roimhe seo.

2 Aisíocaíochtaí Deontais

	2011 €	2010 €
Tógáil agus Feabhsú na mBóithre Náisiúnta	3,595,101	9,652,901
Cothabháil agus Bainistíocht na mBóithre Náisiúnta	141,886	20,447
Tógáil agus Feabhsú na mBóithre Réigiúnacha	223,272	0
	3,960,259	9,673,348

3 Ioncam Dola

	2011 €	2010 €
Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath	9,613,288	10,215,843
M50 eFlow	87,469,424	93,004,333
M1 Sreabhhealach an Iarthar Dún Dealgain	0	2,607
M4 Cill Coca/ Cionn Átha Gad	721,035	836,624
	97,803,747	104,059,407

Seasann ioncam dola do:

- Airgead faighte, glan ó íocaíochtaí idir-oibritheacha, táillí agus CBL, Maidir ledol bailithe ag an dTollán Chalafort Bhaile Átha Cliath agus m50 eflow córas dola gan bhacainn i 2010 agus 2011
- táillí nach bhfuil ar fail don M1 Sreabhhealach an Iarthar Dún Dealgain i 2010;
- Cuid den ioncam dlite faoi na téarmaí den Conradh PPP den scéim M4 Cill Coca agus Cion Átha Gad i 2010 agus 2011.

CBL-Ioncam Dola

Chuir an t-Údarás na Coimisinéirí Ioncaim ar an eolas i Mí Feabhra 2012 go raibh sé i gceist acu dul ar aghaidh go dtí éisteacht leis na Coimisinéirí Achomhairc ar an ábhar rialú an Roinn Ioncaim go gcaithfidh comhlacht Phoiblí CBL a híoc ar dol bóithre. D'iarraigh na Coimisinéirí Ioncaim aighneacht foirmeálta ón Údarás atá curtha faoi bhráid. Ar fheithreamh réiteach an iarratais, tá eilimint an CBL san áireamh sna táillí dola atá ann faoi láthair agus tá siad ag leanúint ar aghaidh ag tabhairt ar ais an eilimint CBL den ioncam dola de na Coimisinéirí Ioncaim.

4 Fáltais Ioncaim

	2011 €	2010 €
a) Forbairt agus Cothabháil Bóithre		
Ús ar Thaiscí	62,757	62,569
Ioncam Éagsúil	212,111	625,113
Ioncam Árachais Riosca Comhroinnte	910,627	0
Scair Ioncaim Ionaid Seirbhíse Mótorbhealaigh	599,807	0
	1,785,302	687,682

Íocaíochtaí Inathraitheacha Oibríochta:

Urrús Tráchta:

Faoi thearmaí Conraidh Údaráis Comhpháirtíochta Phóiblí Phríoháideach, fabhraítear cuid den ioncam don Údarás ag brath ar leibhéal tráchta nó díolacháin ag sárú tairseacha éagsúla. I gcás an M3 Cluain Aodha Ceanannas agus an Tollán Luimnigh, tá fearas íocaíochta urrúis I bhfeidhm faoina gcaithfidh an t-Údarás íocaíochtaí a dhéanamh má thiteann tráchta faoi leibhéal áirithe. Tá íocaíochtaí urrúis tráchta de €824,117 don M3 Cluain Aodha Ceanannas agus €2,387,011 don Tollán Luimnigh bainte de na cuntais agus tá siad san áireamh faoin scéim PPP Íocaíochtaí Oibríocháin. (Nóta:18c). Tá íocaíochtaí úrruis de €824,117 dlite den M3 Cluain Aodha/ Ceanannas agus €2,066,967 dlite don Tollán Luimnigh I 2012 maidir le 2011.

Comhroinnt Riosca Árachais:

Baineann sé sin leis an athbhreithniú a dhéanamh ar chostais Árachais ar scéimeanna PPP gach trí bhliain. Ag brath ar thoradh an athbhreithniú, d'fhéadfadh cúiteamh a bheith íochta don Údarás. Mar gheall ar athbhreithniú a rinneadh I 2011, fuair an t-Údarás €593,321 maidir leis an M1 Sreabhhealach Dún Dealgain agus €317,306 don Scéimeanna PPP N8 Ráth Chormaic Mainistir Fhear Maí. Nuair nach bhfuil aon 317,306 don Scéimeanna PPP N8 Ráth Chormaic Mainistir Fhear Maí. Nuair nach bhfuil aon méid iníochta don Údarás.

Scair Ioncaim Ionad Seirbhíse Mótarbhealaigh: Tá an t-Údarás ainte le Conradh PPP d'Ionad Seirbhíse Mótarbhealaigh ar an M1 agus M4. Tá forálacha scaireanna Ioncaim san áireamh sa chonradh. Bhí €599,807 dlite d'ioncam sa bhliain 2011.

	2011 €	2010 €
b) Riarachán:		
Ús ar thaiscí	8,631	439
Tástáil Ábhair Bóithre	32,344	34,872
Díolacháin Foilsíocháin	19,611	9,209
Ioncam Éagsúil	90,139	111,227
	150,725	155,747
5 Cuntas Caipitiúil	€	€
Ar an 1 Eanáir 2011		3,654,260
Ioncam chun Sócmhainní Seasta a cheannach – Riarachán	151,858	
Amúchadh i Líne le Dímheas Sócmhainní - Riarachán	(448,797)	(296,939)
Ioncam chun Sócmhainní seasta a cheannach – Forbairt		
Agus Cothabháil Bóithre	1,005,000	
Diúscairt Sócmhainní Seasta-Forbairt agus Cothabháil Bóithre	(820,000)	185,000
Ar an 31 Nollaig 2011		3,542,321
6 Tuarastail agus ÁSPC		
	2011 €	2010 €
Tuarastail	8,908,552	9,447,788
ÁSPC Fostaitheoirí	675,742	674,122
	9,584,294	10,121,910

Tá taobhach pinsin dlite agus íochta don Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Tá luach saothair san áireamh sna tuarastail thuasluaite maidir leis an bpríomhfheidhmeannach a leanas:

	2011 €	2010 €
Tuarastail	256,803	257,301
Ranníoc Pinsin	51,361	51,460
Liúntais Cairr	13,753	13,752
	321,917	322,513

Níl an príomhfheidhmeannach ina bhall den scéim Aoisliúntais um Údarás Bóithre Náisiúnta. Tugtar ranníoc pinsin don Chiste scoir phearsanta ag 20% den thuarastal. Ina theannta sin, fuair an príomhfheidhmeannach táille boird de €6,419 (2010: €7,695), tagair do nóta 7.

7 Táillí agus Caiteachais Stiúrthóirí

	2011 €	2010 €
a) Táillí Stiúrthóirí	72,373	71,833
b) Caiteachais Stiúrthóirí	6,131	7,976
	<hr/> 78,504	<hr/> 79,809

(a) Táillí íochta do stiúrthóirí le linn na bliana:

	2011 €	2010 €
Fred Barry (Chief Executive)	6,419	7,695
Peter Malone (Chairman)	11,970	11,970
Anne Butler	7,695	7,695
Frank Convery	0	1,828
Jacqueline Cross	7,695	6,441
James Donlon	6,292	0
Eric Fleming	7,340	7,695
Clifford Kelly	7,695	7,695
Jenny Kent	0	872
Colm Lonergan	7,340	7,695
Eugene Moore	2,232	7,695
Raymond Potterton	0	872
Robert Rowan	7,695	3,680
	<hr/> 72,373	<hr/> 71,833

(a) Bhí Declan McDonagh mar chathaoirleach an Choiste Iniúchta. Níl Declan ina stiúrthóir. Faigheann sé an táille céanna ceadaithe a fhaigheann stiúrthóirí de €7,695 (2010: €7,695) don bhliain.

(b) Fuair Stiúrthóirí liúntais le linn na bliana de €6,131 (2010: €7,976) de mhíleáiste agus liúntais cothaithe. Bhí liúntais a tugadh do Fred Barry le linn na bliana mar gheall ar a ról mar phríomhfheidhmeannach agus ní mar Bhall an Bhoird.

(c) ó 1 Deireadh Fomhair 2011 ar aghaidh, ní fhaigheann Fred Barry, príomhfheidhmeannach, táille d'obair ar an mBord.

8 Costais Pinsin

a) Anailís ar Chostais Iomlán Pinsin

	2011 €	2010 €
Costas Seirbhíse Láithreach	1,702,000	1,666,000
Ús ar Dliteanais Scéim Pinsin	2,790,000	2,876,000
Ranníocaí Oibrithe	(470,466)	(453,756)
	<hr/> 4,021,534	<hr/> 4,088,244

b) Gluaiseacht i nGlanDliteanais Pinsin le linn na bliana airgeadais

	2011 €	2010 €
GlanDliteanais Pinsin ar 1 Eanáir	49,613,000	48,913,000
Costas Seirbhíse faoi láthair	1,702,000	1,666,000
Ús ar Dliteanais Scéim Pinsin	2,790,000	2,876,000
Caillteanais (Gnóthacháin) achtúireach	2,972,689	(2,490,252)
Pinsin íochta sa bhliain	(1,116,689)	(1,351,748)
	<hr/> 55,961,000	<hr/> 49,613,000

c) Cistiú Iarchurtha Pinsin

Athnaíonn an t-Údarás méideanna a thagann ón stáit do dliteanais neamhchistithe iarchurtha ar bhunús éagsúla toimhdí ag nóta 8 (e) agus cúpla imeacht caite. San áireamh tá an bunús reachtúil do bhunús scéime pinsin agus an polasaí agus cleachtas a chur i bhfeidhm maidir le cistiúcháin pinsin seirbhísí phoiblí. Tá ranníocaí ó oibrithe agus an próiseas meastacháin bhliantúil san áireamh. Níl aon fianaise ag an Údarás nach leanfaidh an Polasaí Cistiúcháin ar aghaidh ag bualadh le méideanna mar sin le cleachtas láithreach. Tá an glanchistiú iarchurtha do phinsin athnaithe sa chuntas Ioncaim Riaracháin agus Caiteachais mar a leanas:

	2011 €	2010 €
Cistiú in-aisghabhála maidir le costas pinsin an bhliain láithreach	4,492,000	4,542,000
Cuireadh isteach iarratas ar dheontais stáit chun phinsin éirí a híoc	(1,116,689)	(1,351,748)
	<u>3,375,311</u>	<u>3,190,252</u>

Bhí an sócmhainn cistiúcháin iarchurtha do phinsin ar an 31 Nollaig 2011 ag €55,961,000 (2010: €49,613,000).

d) History of Defined Benefit Obligations

	2011 €	2010 €	2009 €	2008 €
Oibleagaidí Leasaithe Sainmhínithe	(55,961,000)	(49,613,000)	(48,913,000)	(40,093,000)
Taithí Gnóthacháin/ (Caillteanas) ar scéim Dlíteanais	2,235,311	4,765,252	(4,612,973)	21,000
Céatadán de Scéim Dlíteanais	4.0%	9.7%	(9.4%)	0.1%
Toimhdí (Caillteanas)/ Gnóthacháin ar Scéim Dlíteanais	(5,208,000)	(2,275,000)	(1,743,000)	36,127
Céatadán de Scéim Dlíteanais	(9.3%)	(4.6%)	(3.6%)	0.1%

Tagann an caillteanas achtúireach carnach athnaithe ag an stat sa Ráiteas Gnóthacháin Caillteanas iomlán go €18, 234,723 (2010: €15, 262,034).

e) Cur Síos Ginearálta na Scéime

Is socrú tuarastail pinsin dheireanach leasaithe sainmhínithe é an scéim pinsin le leasaithe agus ranníocaí atá sainmhínithe le tagairt do ‘múnla’ láithreach rialúchán scéime earnáil poiblí. Cuireann an scéim pinsin ar fáil (1/80 do bhliain seirbhíse) aisce, nó cnapshuim (3/80 do bhliain seirbhíse) agus scéim pinsin ranníocaigh do chéili agus leanaí. Is é gnáthaois dul ar scor á breithlá seasca cúig bhliain se bhall. Tá cead ag baill a tháinig roimh 2004 éirí as gan laghdú achtúireach ó 60 bliain ar aghaidh. Meadaíonn pinsin in íocaíocht (agus iar-churtha) le leibhéal ginearálta boilsithe tuarastail earnáil phoiblí.

Tá an luacháil a úsáidtear ar nochtaidh FRS17 bunaithe ar luacháil iomlán achtúireach (Feabhra 2012) le achtúire cáilithe neamhspleách ag tógáil cuntais ar riachtanais FRS17 chun measúnú a dhéanamh ar dliteanais scéime ar 31 Nollaig 2011.

Bhí na bonn tuisceanna achtúireacha mar a leanas:

	2011	2010
Ráta Meadú I dTuarastail	3.50%	3.50%
Ráta Meadú in Íocaíocht Pinsin	3.50%	3.50%
Ráta Loscaine	5.00%	5.50%
Ráta Boilsithe	2.00%	2.00%

Ceadaíonn an bhunús mortlaíochta a úsáidtear dul chun cinn in ionchas saoil le himeacht ama. Mar sin, brathnóidh ionchas saoil do bhaill ag éirí as an bpost ar an mbliain a bhaineann ball aois scoir amach. (Aois 65). Taispeánann an table faoi bhun an ionchas saoil do bhaill a bhaineann aois 65 amach I 2011, 2031 agus 2051.

Bliain a baintear amach aois 65	2011	2031	2051
Ionchas saoil– Fir	87.2	89.8	91.7
Ionchas saoil – Mná	88.6	90.8	92.6

9 Costais Riaracháin Eile

	2011 €	2010 €
Teileafón agus Post	139,606	144,215
Foilsíúcháin agus Stáiseanóireacht	104,536	83,930
Táillí ríomhaire agus Próiseála Sonraí	313,405	370,985
Táillí Iniúchta	22,495	13,200
Leahair agus Tréimhseacháin	28,160	42,570
Árachas	27,298	29,977
Deisiúcháin agus Cothabháil-Fearas	10,163	9,676
Ilearraí	167,590	193,649
Cúrsaí forbairt foirne	82,710	98,163
Táillí Comhairleachtaí	17,360	24,799
	<hr/> 913,323	<hr/> 1,011,164

10 Costais Lóistín

	2011 €	2010 €
Cíos, Rátaí, Seirbhísí	1,632,211	1,644,694
Solas, Teas, Glanadh	139,017	140,273
Deisiúcháin, Cothabháil agus Slandál	26,465	40,568
	<hr/> 1,797,693	<hr/> 1,825,535

11 Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

	Total	Troscán, Suiteacha Agus Feistis	Fearas	Talún & Foirgnimh
Costas	€	€	€	€
Ar 1 Eanáir 2011	5,914,875	2,260,006	1,459,310	2,195,559
Breiseanna	1,156,858	0	151,858	1,005,000
Diúscairteanna	(893,405)	0	(73,405)	(820,000)
Athaicmiúcháin	0	(33,789)	33,789	0
	<hr/> 6,178,328	<hr/> 2,226,217	<hr/> 1,571,552	<hr/> 2,380,559
Depreciation				
Ar 1 Eanáir 2011	2,260,615	1,072,309	1,188,306	0
Ar fáil	448,797	224,319	224,478	0
Diúscairteanna	(73,405)	0	(73,405)	0
Athaicmiúcháin	0	(7,456)	7,456	0
	<hr/> 2,636,007	<hr/> 1,289,172	<hr/> 1,346,835	<hr/> 0
Glanluach Leabhar at 31 Nollaig 2011	<hr/> 3,542,321	<hr/> 937,045	<hr/> 224,717	<hr/> 2,380,559
Net Book Value Ar 31 Nollaig 2011	<hr/> 3,654,260	<hr/> 1,187,697	<hr/> 271,004	<hr/> 2,195,559

Baineann na breiseanna de thalún agus fhoirgnimh €1m d'Ionad Seirbhíse Mótarbhealaigh PPP.

12 Féichiúnaithe agus Aisíocaíochtaí

	2011 €	2010 €
Féichiúnaithe	2,101,370	14,835
Aisíocaíochtaí agus Ioncam Fabhráithe	745,381	20,244,740
	<hr/> 2,846,751	<hr/> 20,259,575

Bíonn Féichiúnaithe dlite taobh istigh de bhliain amháin. Níl foráil do fhiachai amhrascha san áireamh sa mhéid luaite do fhéichiúnaithe.

13 Creidiúnaithe agus Fabhruithe

	2011 €	2010 €
Tuarastail	376,250	382,677
Creidiúnaithe agus Caiteachais Eile	13,095,655	17,246,015
	<hr/> 13,471,905	<hr/> 17,628,692

Bíonn creidiúnaithe dlite taobh istigh de bhliain amháin

14 Cánachas

Faoi chuid 32 den Acht Airgeadais, 1994, níl aon dualgas ar an Údarás níos mó cáin a híoc ar an ús agus ioncam cíosa níos mó ná an méid dlite ag an bhfoinse. Ní raih níos mó dliteanais cáin sa bhliain.

15 Ceangaltais

a) Ceangaltais Airgeadais

- Tá leas 20 bliain ag an Údarás ó 1 Eanáir 1996 maidir le lóistín ag Teach Naomh Mháirtín, Bóthar Waterloo, Baile Atha Cliath, atá ag brath ar athbhreithniú cíosa gach cúig bhliain. Tá an cíós iníochta bliantúil ó 1 Eanáir 2011 €1,075,000
- Tá leas 9 mbliain agus 11 mí ag an udarás ó 1 Eanáir 2006 maidir le lóistín ag Kildress House, Bóthar Pheambróg, Baile Átha Cliath 2, ag brath ar athbhreithnithe 5 bliana. Tá an cíós bliantúil íochta ó 1 Eanáir 2011 €211,826
- Tá leas 20 bliain ag an údarás ó 1 Márta le Comhairle Contae Dún na nGall maidir le lóistín d'oifig dearaidh reigiúnach de Bhóithre Náisiúnta. Tá an cíós bliantúil €226,648.
- Caithfidh an t-Údarás ranníoc bliantúil €183,200 a íoc don Chomhairle Chontae Corcaí do thréimhse 10 bliain ón 1 Eanáir 2003 maidir le lóistín d'Oifig Dearaidh Reigiúnach do Bhóithre Náisiúnta Corcaí.
- Caithfidh an t-Údarás ranníoc €105,134 bliantúil a híoc do Chomhairle Chontae na hIar Mhí ó 1 Eanáir 2010 ar feadh tréimhse 2 bliain maidir le lóistín d'oifig Dearaidh Reigiúnach um Bhóithre Náisiúnta na hIar Mhí..
- Tá an t-Údarás tiomnaithe ag léas 10 bliain ó 11 Bealtaine 2001 le Comhairle Contae Mhaigh Éo maidir le lóistín d'Oifig Dearaidh Reigiúnach Um Bhóithre Náisiúnta Maigh Éo. Tá an cíós liantúil ag €102,308
- Tá Léas ag an Údarás le Comhairle Contae Phort Láirge ar thréimhse 9 mliain agus naoi mí ó 1 Eanáir 2005 maidir le lóistín d'oifig Dearaidh Reigiúnach um Bhóithre Náisiúnta Phort Láirge. Tá an cíós bliantúil ag €102,308.
- Caithfidh an t-Údarás ranníoc seasta €60,000 a híoc le hathbhreithniú bliantúil do Chomhairle Contae an Mhímaidir le lóistín d'oifig Dearaidh Reigiúnach um Bhóithre Náisiúnta na Mí.
- Caithfidh an t-Údarás ranníoc seasta bliantúil €21,278 a híoc do Chomhairle Chontae Chiarraí. Tá €1,000 breise bliantúil d'áiseanna stórála ón 1 Eanáir 2011 maidir le lóistín d'oifig Dearaidh Reigiúnach Chiarraí um Bhóithre Náisiúnta.
- Tá an t-Údarás tiomnaithe ag ranníoc seasta bliantúil €106,725 do Chomhairle Chontae Luimnigh ó 1 Eanáir 2011 ar bhunús bliain go bliain maidir le lóistín d'Oifig Dearaidh Reigiúnach um hoithre Náisiúnta Luimnigh
- Tá an t-Údarás tiomnaithe ag ranníoc seasta bliantúil €70,458 do Chomhairle Chontae na Gaillimhe ó 1 Eanáir 2011 do thréimhse bliana maidir le lóistín d'Oifig Dearaidh Reigiúnach um hoithre Náisiúnta na Gaillimhe
- Tá an t-Údarás tiomnaithe ag ranníoc seasta bliantúil €184,000 do Chomhairle Chíl Dara ó 1 Eanáir 2011 ar bhunús bliain go bliain maidir le lóistín d'Oifig Dearaidh Reigiúnach um Bhoithre Náisiúnta Chill Dara

b) Ceangaltais Réamhchonarthaí

Faoi Framú Infheistíochta Caipitil, éilíonn an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe go forbaítear plean cistiúcháin cúpla uair sa bhliain ag tús gach bhliain. Beidh na réamhaisnéisí sna pleananna bunaithe ar an leibhéal Ceangaltais Conarthacha déanta I 2011 agus ag brath ar difríochtaí uaimithe agus candam, ó ceangaltais conracha déanta I 2011 agus blianta roimhe seo agus na cinn seo a leanas:

Bliain	Ceangaltanas € million	Réamhaisnéis% (de 2011 Alloc)	Ar Fáil % (of 2011 Alloc)
2012	575	85%	85%
2013	230	34%	75%
2014	150	22%	60%
2015	80	12%	45%

c) Ceangaltanais Comhpháirtíochta Phoiblí Phríobháideacha

	Méid is lú € million
N25 Sreabhhealach Cathair Phort Láirge	82.0
N18 Tollán Luimnigh	59.3
M50 Uasghrádaithe	891.4
N6 Gaillimh go Béal Átha na Slua	193.4
M3 Cluain Aodha/ Ceanannas	379.8
M7/M8 Port Laois	32.9
M1 Sreabhhealach an Iarthar Dún Dealgain	3.8
N8 Rath Chormaic/ Mainistir Fir Maí	40.6
M4/M6 Cill Coca/ Cion Átha Gad	7.3
	1,690.5

Is luach ainmniúil lascainithe é an uasmhéid €1,690.5m de na ceangaltanais réamhchonarthaí agus tá 2% boillsciú bliantiúil ag aint leis. Níl íocaíochtaí maidir leis an gceannaigh amach M50 nó íocaíochtaí inathraitheacha oibríochtúla san áireamh.

16 Baill Bord- Dearbhú Leasa

Tá nósanna imeachta glactha ag an Údarás maidir le cuid 40 d'Acht na mBóithre, 1993, maidir le nochtadh leasa le Baill Bord agus a ainmníthigh agus cloígh an t-Údarás leis na nósanna imeachta seo le linn nab liana. Ní raih aon idirbhearta le linn na bliana maidir le gníomhaíochtaí an Údaráis lena raibh suim tairbheach ag Baill Bord nó ainmnithe.

17 Caiteachais

a) Tógáil agus Feabhsú Bóithre

	2011 €	2010 €
Íocaíochtaí d'Údaráis Áitiúla- Bóithre Náisiúnta	463,397,245	840,511,503
Íocaíochtaí d'Údaráis Áitiúla-Bóithre Reigiúnacha agus Áitiúla	343,223,272	299,581,458
Íocaíochtaí Eile	58,706,013	47,718,897
	865,326,530	1,187,811,858

b) Cothabháil agus Bainistíocht Bóithre

	2011 €	2010 €
Íocaíochtaí d'Údaráis Áitiúla- Bóithre Náisiúnta	34,685,473	41,825,170
Íocaíochtaí d'Údaráis Áitiúla-Bóithre Reigiúnacha agus Áitiúla	104,585,879	111,348,718
Íocaíochtaí Eile	22,012,932	11,269,331
	161,284,284	164,443,219

18 Comhpháirtíocht Phoiblí agus Phríobháideach Dola

		2011 €	2010 €
Costais Cúntacha	a)	11,385,658	22,039,522
Íocaíochtaí Tógála Comhpháirtíochta Phoiblí agus Príobháideach	b)	104,838,520	183,248,192
Íocaíochtaí Oibriúcháin Comhpháirtíochta Phoiblí agus Príobháideach	c)	130,896,114	70,941,851
M50 Ceannaigh Amach	d)	49,007,243	48,890,444
Oibriúcháin Tolláin agus Dola an Údaráis	e)	48,075,204	52,586,278
		<hr/> 344,202,739	<hr/> 377,706,287

a) Costais Cúntacha

Baineann Costais Cúntacha le pleanáil scéime, maoirseacht ar scéime, seirbhíse airgeadais, dhlí agus teicneolaíocht, seirbhísí idir-inoibritheachta dola, fógraithe reachtúla agus mairgiócht

b) Íocaíochtaí Tógála-Comhpháirtíocht Phoiblí agus Príobháideach

	2011 €	2010 €
N25 Sreabhhealach Cathair Phort Láirge	0	268,270
N 18 Tollán Luimnigh	296,037	21,757,621
M50 Uasghrádaithe	4,412,211	62,689,795
N6 Gaillimh/ Béal Átha na Slua	82,048,584	9,222,781
M3 Cluain Aodha/ Ceanannas	325,000	40,317,960
M7/M8 Port Laois	0	18,737,703
M1 Sreabhhealach an Iarthar Dún Dealgain	0	250,701
Ionaid Seirbhíonaid Seirbhíse an Mhótarbhealaigh	17,756,688	30,003,361
	<hr/> 104,838,520	<hr/> 183,248,192

N18 Tollán Luimnigh

Tá an cuibhreannas Bealach Díreach (Luimneach) le Strabag AG, John Sisk & Son (Holdings) TEO, Lagan Holdings TEO, Roadbridge TEO (Mul Caire) agus dhá soláthróiríntriú páirtí san áireamh, Meridan Infrastructure Finance S.C.A., SICAR agus Baine Aontas na hÉireann. Tugadh an Conradh PPP Tonnál Luimnigh dóibh ar bhunús deonaíochta 35 bliain ar 18 Lúnasa 2006. Bhain an scéim Tonnál Luimnigh le tógáil 10 km de charrbhealach dubailte chomh maith le bóithre ceangailte agus taobh-bhóithre. Bhain Tonnál faoi thalamh bháite leis an tonal den Ahainn Sionainn, le fad a bhí thart ar 0.9 km ag ceangailt an bhaile fearainn Cuanach ar an múr Thuaidh le baile fearainn Bun Leice ar mhúr Deisceartach an Sionainn. D'oscail an scéim do thrácht I Mí Iúil 2010.

M50 Uasghrádaithe

Bronnadh an Conradh PPP M50 Uasghrádaithe i Meán Fomhair 2007 don Chuibhreannas ICON a chuimsíonn FCC Construcción S.A. (An Spáinn), Itinere Infraestructuras (An Spáinn) agus P.J. Hegarty & Sons (Eire) agus a bhunaigh M50 (Lamhála) teo. Bhain an conradh M50 Uasghrádaithe le leathnú de 24 km den M50 ó Dheisceart den M1/M50 acomhal mótarbhealaigh Turapín go dtí acomhal mótarbhealaigh N3 agus ón deisceart den acomhal mótarbhealaigh Bhaile an Mhóta go dtí an acomhal Átha an Ghainimh. San áireamh tá uasghradú ar acomhail tríd na roinnte seo. Bronnadh an conradh PPP uasghradú M50 ar 27 Meán Fomhair 2007 le tréimhse conradh 35 bliain. Tharla an oscailt oifigiúil de roinnte uasghrádaithe an M50 i Meán Fómhair 2010. Chomh maith leis an gconradh PPP, m50, bronnadh conradh eile do leathnú beagnach 8km den Phríomh-charrbhealach idir N4 agus Uasghradú den N4, N7 agus acomhail haile an Mhóta. Chomh maith le leathnú de 1.3km den mhótarbhealach i nDeisceart an acomhail N3, cuireadh clabhsúr leis na hathruithe seo i 2008.

N6 Gaillimh/ Béal Átha na Slua

Bronnadh an conradh N6 Gaillimh /Béal Átha na Slua don chuibhreannas N6 Teo ar an 4 Aibreán 2007. Tá tréimhse 30 bliain deonuithe ag baint leis an gconradh Baineann an cuibhreannas le FCC Construcción S.A. (An Spáinn), Itinere Infraestructuras (An Spáinn) agus P.J. Hegarty & Sons (Eire). Bhain an scéim le tógáil thart ar 56km de charrbhealach dubailte, bóitair ceagail 7km go dtí an Sreabhhealach Bhaile Riach, 32 km de thaobhbhóithre agus 5 acomhal ilairde. Tosaíonn an scéim ó Dabhrach Uisce, oirthear Cathair an Gaillimhe, go dtí an N6 in oirthear Béal Átha na Slua i gCotae Ros Comáin. D'oscail an scéim do thrácht I Nollaig 2009. I 2011, fuair an t-Údarás réiteach ar iarratas do €80m leis an gcomhlach ppp. Bhain an réiteach le híocaíocht €16m (bhain íocaíocht tosaigh de €15m agus €1m breise le híoc ar chríochnú na hoibre). Ina theannta sin, bhí costais thart ar €1.3m ag na húdaráis chun dul i ngleic leis na éileamh seo.

M3 Cluain Aodha/Ceanannas

Bronnadh an conradh PPP Cluain Aodha/ Ceanannas do chuibhreannas Eurolink. Is cuid de INTRA Concesiones de Infraestructuras de Transporte, S.A. agus SIAC é Eurolink. Bronnadh an conradh ar an 7 Márta 2007 agus leanfaidh sé ar aghaidh ar feadh 45 bliain san áireamh an tréimhse tógála SuCuireann an tionscail seo sreabhhealaí ar fail do Dhún Búinne, Dún Seachlainn, an Uaimh Ceanannas, Carn na Ros. Bhí tógáil mótarbhealaighdola ag baint leis an fad 47km atá ceangailte le bóithre cúntacha taoh istigh den chóras bóithre atá ann cheana trí acomhail ilairde ag an Bealach, Dún Seachlainn, Baile Bhlúindéil, Cill an Chairn, Bóthair Átha Bui agus Ceanannas. Tá 10km den N3 Bóthar Carrbhealach dubáilte (Type 2) ó Ceanannas go Tuaidh Carn na Ros agus 4km den sreabhhealach N52 Ceanannas san áireamh. Tógadh 4km de bhóthar charrbhealach-dubáilte Type 1 den dara ghrád Náisiúnta agus uasmhéid 40km de bhóithre Reigiúnach agus Áitiúil. Ina theannta sin, bhí breis is 100 struchtúr le 62 droichead agus tóchair éagsúla agus ballaí coinneála ag teastáil. D'oscail an scéim do thrácht i mí Mheithimh 2010.

Ionaid Seirbhíse Mótarbhealaigh

Bronnadh an conradh PPP le déisiú tógadh agus oibriú seirbhíse ag 3 suíomh trasna an greasáin mótarhealaigh do Superstop Te oar 8 Deireadh Fomhair 2009 do thréimhse 25 bliain. Tá Superstop mar chuid de Applegreen, Top Oil agus Pierser Group. Osclaíodh Ionad Seirbhíse nua ag trí suíomh idir Meán Fomhair agus Deireadh Fomhair 2010-Lusca agus Baile an Ghearlánaigh ar an M1 agus an Bóthar Bui ar an M4. Tá forbairt déthaohach le háiseanna ar gach taoh den mhótarbhealach sna hionaid seirbhíse seo.

c) Íocaíochtaí Scéime Oibriúcháin Comhpháirtíocht Phoiblí agus Príoháideach

	2011	2010
	€	€
N25 Sreabhhealach Cathair Phort Láirge	7,850,434	3,686,457
Tollán Luimnigh	12,159,248	4,471,011
M50 Uasghrádaithe	25,791,418	18,233,673
N6 Gaillimh/ Béal Átha na Slua	29,157,755	19,251,377
M3 Cluain Aodha/ Ceanannas	42,467,221	19,723,987
M7/M8 Port Laois	6,532,370	0
M1 Sreabhhealach an Iarthar Dún Dealgain	236,950	0
N8 Rath Chormaic/ Mainistir Fir Maí	5,854,985	5,575,346
M4/M6 Cill Coca/ Cionn Átha Gad	845,733	0
	<hr/>	<hr/>
	130,896,114	70,941,851
	<hr/>	<hr/>

N25 Sreabhhealach Cathair Phort Láirge

Bronnadh an conradh PPP sreabhhealach Cathair Phort Láirge don chuibhreannas Celtic Roads Group Teo (Port lairge) a chlúdaigh Dragados (an Spáinn), NTR plc., agus Royal BAM ar an 21 Aibreán 2006. Tá an conradh ar feadh tréimhse deonuithe 30 bliain. Chlúdaigh an scéim tógáil an sreabhhealaigh N25 ó Chill Mhaíodáin i bPort Láirge go Sliah Rua i gCill Chainnigh. Téann an ealach thar an tSiúir ag an nGreanach ag cur an dara príomhdroichead eile do Phort Láirge thar an Siúir. Ligeann an dara droichead seo trácht ar an N25 Corcaigh go Ros Láir chun an chathair a sheachthreorú. Chlúdaigh an scéim thart ar 23 km de charrbhelach dubáilte, droichead thar an Siúir ar 475 m agus thart ar 4km de thógáil carrbhealaigh singil. Tá 11km de thaobhbhóithre breise agus ceangail agus 2km de realignment tracanna traenach (leithéid cúng gan na hoibriúcháin traic) san áit acomhal an Iarthar. D'oscail an scéim do thrácht i nDeireadh Fomhair 2009.

M7/M8 Port Laois

Tugadh an conradh PPP M7.M8 Port Laois don chuibhreannas Celtic Roads Group. Clúdaíonn Celtic Roads Group NTR plc, Koninklijke BAM Groep N.V agus Iridium Concesiones de Infraestructuras S.A. Bronnadh an conradh ar 14 Meitheamh 2007 agus leanfaidh se ar aghaidh ar feadh 30 bliain a chlúdaíonn an tréimhse tógála. Cuireann an tionscail sreabhhealaí ar fail do Mhainistir Laoise, Darú, an Chúlchoill, Maigheann Rátha, Baile an Chaisleáin, Buiríos Mór Osraí. Chlúdaigh an tionscadal tógáil mótarbhealaigh dola ar fhad 41 km. Tá acomhail ilairde ag Port Laois, Buiríos Mór Osraí agus Ráth Domhnaigh chomh maith le acomhal go acomhal mótarbhealaí ag Acha Bhó. Chlúdaigh an scéim bother ceangail reigiúnach 3km ón mótarbhelach siar go Buiríos Mór Osraí. Tá thart ar 15 km de thaobhbhóithre, 41 droichead traic, 8 traríanta aibhneacha san áireamh tá an Fheair atá íogaireacht ó thaobh timpeallacta de agus níos mó ná 120 línteireach agus pásanna mamacha. D'oscail an scéim do thrácht i Bealtaine 2010.

M1 Sceachbhealach an Iarthar Dún Dealgain

Bronnadh an conradh PPP Sceachbhealach an Iarthar Dún Dealgain don chuibhreannas Celtic Roads Group Teo (Dún Dealgain) ar 5 Feabhra 2004. Tá an conradh ar feadh tréimhse deonuithe 30 bliain. Chlúdaigh an scéim tógáil, oibriúcháin agus cothabháil 11km de bhóithre a bhí mar chuid den N1/M1 príomhbhealach náisiúnta limistéir Bhaile Dún Dealgain, Co. Lú. Ina theannta sin, bhí thart ar 8km de thaobhbhóithre agus bóithre ceangailte. Críochnaíodh an obair tógála i 2005. Clúdaíonn an tionscadal oibriúcháin agus cothabháil de mhótarbhealaigh atá ann cheana le fad thart ar 42km, ie Sreabhhealach Dún Léire/ Dún Dealgain. Ina theannta sin, tá oibriúcháin agus cothabháil áiseanna dola an M1 (Scéim Bhaile Mhic Gormáin go Mainistir Bhuithe) .

N8 Rath Chormaic Mainistir Fir Maí

Bronnadh an conradh N8 Rath Chormaic Mainistir Fir Maí don chuibhreannas Direct Route Teo. (Mainistir Fir Maí) a chlúdaíonn Kellogg Brown agus Root Teo., Strabag Holdings Teo, Roadbridge Teo agus an chéad Cistiúchán Infrastruchtúr Éireannach (Cistiúchán Banc AIB/ Banc InfheistíochtaEorpach a bunaíodh chun infheistíocht a dhéanamh I tionscadal PPP agus forbairt infrastruchtúra san earnáil phríobháideach in Éirinn agus ar fud na hEorpa. Bronnadh an conradh ar 11 Meitheamh 2004 agus leanann sé ar aghaidh ar feadh 30 bliain ón data sin. Aineann oibleagáidí an chuibhreannas le dearadh, tógáil, cothabháil agus oibriúcháin ath-infheistíocht agus íocaíocht na scéime. D'oscail an scéim do thrácht I Mí Deireadh Fomhair 2006.

M4/M6 Cinn Coca/ Cionn Átha Gad

Bronnadh an conradh PPP Cill Coca / Cionn Átha Gad do Eurolink ar 24 Márta 2003. Clúdaíonn an cuibhreannas Eurolink SIAC Construction Teo agus INTRA. Tá an conradh ar feadh tréimhse deonuithe 30 bliain. Clúdaigh an scéim tógáil 39km de mhótarbhealach, san áireamh bhí 19 tardhroichead, 7 droichead agus trí íosbhealach. D'oscail an scéim do thrácht Nollaig 2005.

d) M50 Ceannaigh Mach

Seasann na híocaíochtaí ceannaigh amach M50 don mhéid dlite faoirsocrú foilleanta an Naise Thiar €49,179, 540 agus aisíocaíochtaí CBL ar an méid a faightear ó na Coimisinéirí Ioncaim de €172,297 (2010 €192,568)

e) Oibriúcháin Tolláin agus Dola an Údaráis

	2011 €	2010 €
Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath	14,871,267	15,806,242
M50 eFlow	33,203,937	36,780,036
	<hr/> 48,075,204	<hr/> 52,586,278

Baineann na costais seo le costais oibriúcháin agus costais bailiúcháin den Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath agus costais bailiúcháin dola agus rátaí údarás áitiúil den M50 eflow

18 Cumasc

D'fhógair an Rialtas go raibh sé I gceist acu fail réidh leis an Gníomhaireacht um Fháil Iarnód agus a feidhmeanna agus foreann a haistriú go Údarás na mBóithre Náisiúnta. Glacann an ord leis go leanfaidh a gníomhaíochtaí láithreacha ar aghaidh. Sna cúinsí ní chreideann sé go bhfuil aon ceartú ag teastáil do na ráitis airgeadais chun frithchaitheamh ar aon athstruchturáil a d'fhéadfadh a tharla. Mar sin, d'ullmhaigh siad na ráitis airgeadais seo ar bhunús gnóthas imeachta.

19 Formheas Ráitis Airgeadais

Cheadaigh an Bord na Ráitis Airgeadais ar 15 Bealtaine 2012.

Baill den Bhord 2011

Peadar Ó Maoileoin
Cathaoirleach

Feardorcha de Barra
Príomhfheidhmeannach

Daithí Ó Conchubhair

Aine de Buitléir

Clifford Ó Ceallaigh

Jaqueline Nic an Chrosáin

Déaglán Breathnach

Séams Ó Domhnalláin

Roibeárd Ó Ruáin

Maighréd Ní Mhathúna

Iar-bhaill den Bhord 2011

Éadbhard Ó Braoin

Eric Phléimeann

Colm Ó Longargáin

Eoghan Ó Móra

COISTE INIÚCHTA 2011

Cathaoirleach Neamhspleách: Déaglán McDonagh

Baill Reatha: Clifford Ó Ceallaigh, Jaqueline Nic an Chrosáin, Roibeárd Ó Ruáin,
Eric Phléimeann* & Eoghan Ó Móra*

* Baill a chríochnaigh a dtéarma faoi seach ar an gCoiste i 2011:

